

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Verdal kommune

Arkivsak: 21/281
Møtedato/tid: 25.10.2021 kl. 09:00
Møtested: Verdal rådhus, kommunestyresalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Liv Tronstad på telefon 900 38 551, eller e-post: liv.tronstad@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim/Steinkjer, 15.10.2021

Bjørn Jorodd Holmli (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Liv Tronstad
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
32/21	Referatsaker 25.10.2021
33/21	Forvaltningsrevisjon Hjemmetjenesten - Oppstart
34/21	Forvaltningsrevisjon - Bestilling av nytt prosjekt
35/21	Eierskapskontroll - Bestilling av nytt prosjekt
36/21	Orientering fra kommunedirektøren - Oppfølging offentlige anskaffelser
37/21	Orientering fra kommunedirektøren - Utenforskap
38/21	Innspill til årsplan 2022
39/21	Godkjenning av møteprotokoll 25.10.2021

Referatsaker 25.10.2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

25.10.2021

Saknr

32/21

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 21/17 - 6

Forslag til vedtak:

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

Melding om vedtak - Ove Morten Haugan, søknad om midlertidig fritak

Melding om vedtak - Forenklet etterlevelsesk kontroll - Selvkost

Hvem skal varsle kontrollutvalget

FKT medlemsinfo september 2021

Referatsaker er også saker som behandles

Skriftlige spørsmål til ordføreren

Ulovlig sammensatt formannskap kan føre til ugyldige vedtak

Kommunestyret er klageinstans

Er det trygt å varsle til kontrollutvalget

Saksopplysninger

Følgende saker vil bli referert i møtet:

1. Melding om vedtak - Ove Morten Haugan, søknad om midlertidig fritak
2. Melding om vedtak - Forenklet etterlevelsesk kontroll - Selvkost
3. Hvem skal varsle kontrollutvalget
4. FKT medlemsinfo september 2021
5. Referatsaker er også saker som behandles
6. Skriftlige spørsmål til ordføreren
7. Ulovlig sammensatt formannskap kan føre til ugyldige vedtak
8. Kommunestyret er klageinstans
9. Er det trygt å varsle til kontrollutvalget

Verdal kommune

Kommunedirektøren

Ove Morten Haugan
Johannes Bruns Gate 14
7650 Verdal

Deres ref:

Vår ref: LIER 2021/2607

Dato: 31.08.2021

Melding om vedtak: Ove Morten Haugan - søknad om midlertidig fritak fra folkevalgte verv i perioden 01.09.21 - 01.08.22

Viser til din søknad om midlertidig fritak fra folkevalgte verv.

Kommunestyret behandlet søknaden i møte 30. august 2021 og vedtok følgende:

1. Ove Morten Haugan gis midlertidig fritak fra folkevalgte verv i perioden 01.09.2021 – 01.08.2022.
2. Bjørn Jorodd Holmli rykker opp som settemedlem i kontrollutvalget i perioden 01.09.2021 – 01.08.22.
3. Ny leder i kontrollutvalget for perioden 01.09.2021 – 01.08.22: Bjørn Jorodd Holmli.

Samlet saksframstilling av saken følger vedlagt.

Dette til underretning.

Med hilsen

Line Therese Ertsås

Formannskapssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Bjørn Jorodd Holmli

KONSEK TRØNDELAGE IKS

Møllegata 9

Postboks 2564

7650

7735

Verdal

STEINKJER

Postadresse:

Postboks 24
7651 VERDAL
Tlf. 74 04 82 00

Saksbehandler:

Line Therese Ertsås
line.ertsas@verdal.kommune.no
Tlf. 47692392

Organisasjon:

Organisasjonsnr. 938587418
E-post: postmottak@verdal.kommune.no
Web: <https://www.verdal.kommune.no>

Verdal kommune
Samlet saksframstilling**Ove Morten Haugan - søknad om midlertidig fritak fra folkevalgte verv i perioden 01.09.21 - 01.08.22**

Saksbehandler: Line Therese Ertsås	Arkivref: 2021/2607 - /000
E-post: line.ertsas@verdal.kommune.no	
Tlf.: 47692392	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	19.08.2021	114/21
Kommunestyre	30.08.2021	94/21

Saksprotokoll i Kommunestyre - 30.08.2021 - 94/2021**BEHANDLING:**

Ole Gunnar Hallager (AP) fremmet følgende forslag til pkt. 3:
Bjørn Jorodd Holmli.

Votering:

Formannskapets innstilling pkt. 1 – enstemmig vedtatt.
Formannskapets innstilling pkt. 2 – enstemmig vedtatt.
Forslag fra AP til pkt. 3 – enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

1. Ove Morten Haugan gis midlertidig fritak fra folkevalgte verv i perioden 01.09.2021 – 01.08.2022.
2. Bjørn Jorodd Holmli rykker opp som settemedlem i kontrollutvalget i perioden 01.09.2021 – 01.08.22.
3. Ny leder i kontrollutvalget for perioden 01.09.2021 – 01.08.22: Bjørn Jorodd Holmli.

Saksprotokoll i Formannskap - 19.08.2021 - 114/2021**BEHANDLING:**

Forslag til pkt. 3 vil komme i kommunestyrets møte.

Votering:

Kommunedirektørens forslag til vedtak pkt. 1 – enstemmig vedtatt.
Kommunaldirektørens forslag til vedtak pkt. 2 – enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:**Postadresse:**

Postboks 24
7651 VERDAL
Tlf. 74 04 82 00

Saksbehandler:

Line Therese Ertsås
line.ertsas@verdal.kommune.no
Tlf. 47692392

Organisasjon:

Organisasjonsnr. 938587418
E-post: postmottak@verdal.kommune.no
Web: <http://www.verdal.kommune.no>

1. Ove Morten Haugan gis midlertidig fritak fra folkevalgte verv i perioden 01.09.2021 – 01.08.2022.
2. Bjørn Jorodd Holmli rykker opp som settemedlem i kontrollutvalget i perioden 01.09.2021 – 01.08.22.
3. Ny leder i kontrollutvalget for perioden 01.09.2021 – 01.08.22:

Kommunedirektørens innstilling:

1. Ove Morten Haugan gis midlertidig fritak fra folkevalgte verv i perioden 01.09.2021 – 01.08.2022.
2. Bjørn Jorodd Holmli rykker opp som settemedlem i kontrollutvalget i perioden 01.09.2021 – 01.08.22.
3. Ny leder i kontrollutvalget for perioden 01.09.2021 – 01.08.22:

Vedlegg:

- 1 Brev til kommuner og fylkeskommuner ifm valg av kontrollutvalg 2019
- 2 Utdrag fra rundskriv H-4 19

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Ove Morten Haugan har i epost datert 10. august 2021 søkt om midlertidig fritak fra folkevalgte verv i perioden 01.09.21 – 01.08.22 grunnet personlige årsaker.

Ove Morten Haugan er innvalgt fra Arbeiderpartiet i:

Kommunestyret,

og innvalgt på fellesliste AP/SV/R i følgende:
Medlem og leder i kontrollutvalget.

Kontrollutvalget har følgende medlemmer og varamedlemmer fra felleslisten AP/SV/R:

Medlemmer:

1. Ove Morten Haugan (AP), leder
2. Astrid Tromsdal (AP)

Varamedlemmer

1. Bjørn Jorodd Holmli (AP)
2. Monica Gausen (R)
3. Bengt Are Zakariassen (SV)
4. Inga Astrid Hildrum (AP)

Postadresse:

Postboks 24
7651 VERDAL
Tlf. 74 04 82 00

Saksbehandler:

Line Therese Ertsås
line.ertsas@verdal.kommune.no
Tlf. 47692392

Organisasjon:

Organisasjonsnr. 938587418
E-post: postmottak@verdal.kommune.no
Web: <http://www.verdal.kommune.no>

Vurdering:

Kommunelovens § 7-9, 2. ledd har følgende ordlyd:

«Hvis en folkevalgt ikke kan ivareta vervet sitt uten at det fører til vesentlig ulempe for han eller henne, kan kommunestyret eller fylkestinget etter søknad frita den folkevalgte for vervet midlertidig eller for resten av valgperioden.»

Det står videre i 7-9, 3. ledd:

«En folkevalgt som har fått innvilget midlertidig fritak, har ikke rett til å tre inn igjen i vervet før fritaksperioden er over.»

Kommunedirektørens vurdering er at søknaden fra Ove Morten Haugan er tilstrekkelig begrunnet og at det vil bli vanskelig å utføre vervet i omsøkte periode. Kommunedirektøren tilrår derfor at søknad om midlertidig fritak imøtekommes.

I kommunelovens § 7-10 er opprykk, nyvalg og suppleringsvalg hjemlet.

I § 7-10, 2. ledd står følgende:

«Hvis en folkevalgt i andre organer enn kommunestyret og fylkestinget er innvilget fritak i minst tre måneder, kan kommunestyret eller fylkestinget selv velge et settemedlem for den perioden fritaket gjelder. Ved valg av settemedlem skal rekkefølgen på listen for varamedlemmer følges.»

Dette betyr at den første på varamannslisten skal velges inn som settemedlem (i dette tilfellet kontrollutvalget) og dette kan da være et medlem fra et annet parti enn den som har fått fritak (ved listesamarbeid). Det er verdt å merke seg at det står at kommunestyret kan og ikke skal, og kommunestyret kan i praksis ikke velge settemedlem, men gjøre tilsvarende som blir gjort for kommunestyret (nedenstående).

I de tilfellene kommunestyret innvilger midlertidig fritak fra vervet som medlem i kommunestyret er det reglene i § 7-10, 1. ledd som brukes, og det vil ikke bli foretatt opprykk eller suppleringsvalg, da denne bestemmelsen kun gjelder ved endelig fritak fra kommunestyret. Det vil da si at det kalles inn varamedlem fra den gruppen/partiet som har forfall (midlertidig fritak).

Kommunedirektøren vil, av hensyn til de som skal møte, tilrå at det velges settemedlem i andre utvalg enn kommunestyret.

Valg av leder og nestleder – loven § 7-10, 5. ledd tar kun opp nyvalg av leder hvis det er endelig fritak – og ikke ved midlertidig fritak. Kommunedirektøren mener det er uheldig at det skal velges leder/nestleder til hvert møte, og foreslår at det velges leder i kontrollutvalget for perioden 01.09.21 – 01.08.22

Saken legges med dette fram til behandling og ber fellesliste for AP/R/SV fremme forslag på nytt medlem og ny leder i kontrollutvalget.

Postadresse:

Postboks 24
7651 VERDAL
Tlf. 74 04 82 00

Saksbehandler:

Line Therese Ertsås
line.ertsas@verdal.kommune.no
Tlf. 47692392

Organisasjon:

Organisasjonsnr. 938587418
E-post: postmottak@verdal.kommune.no
Web: <http://www.verdal.kommune.no>

Verdal kommune

Kommunedirektøren

KONSEK TRØNDELAG IKS
Postboks 2564
7735 STEINKJER

Deres ref:

Vår ref: LIER 2018/4675

Dato: 31.08.2021

Melding om vedtak: Forenklet etterlevelseskontroll - Selvkost

Verdal kommunestyre behandlet nevnte sak i møte 30. august 2021 og vedtok følgende:
«Kommunestyret tar saken til orientering.»

Samlet saksframstilling av saken følger vedlagt.

Dette til underretning.

Med hilsen

Line Therese Ertsås

Formannskapssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Postadresse:

Postboks 24
7651 VERDAL
Tlf. 74 04 82 00

Saksbehandler:

Line Therese Ertsås
line.ertsas@verdal.kommune.no
Tlf. 47692392

Organisasjon:

Organisasjonsnr. 938587418
E-post: postmottak@verdal.kommune.no
Web: <https://www.verdal.kommune.no>

Verdal kommune
Samlet saksframstilling**Forenklet etterlevelseskontroll - Selvkost**

Saksbehandler: Geir Olav Jensen	Arkivref: 2018/4675 - /000
E-post: geir.jensen@verdal.kommune.no	
Tlf.: 950 54 696	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	30.08.2021	86/21

Saksprotokoll i Kommunestyre - 30.08.2021 - 86/2021**BEHANDLING:**

Ved votering ble kontrollutvalgets innstilling enstemmig vedtatt.

VEDTAK:

Kommunestyret tar saken til orientering.

Kontrollutvalgets innstilling:

Kommunestyret tar saken til orientering.

Vedlegg:

Ingen

- 1 Vedtaksbrev
- 2 Uttalelse forenklet etterlevelseskontroll

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget behandlet i sak 13/21 revisjonsuttalelse forenklet etterlevelseskonsroll 2020 – Selvkost. Forenklet etterlevelseskonsroll er en pliktig oppgave for regnskapsrevisor og følger standard i henhold til god kommunal regnskapsskikk.

Det vises til vedlegg for ytterligere saksopplysninger og vurderinger fra revisor.

Vurdering:

Saken legges frem til kommunestyre som orienteringssak.

Hvem skal varsle kontrollutvalget?

Kommunal Rapport 28.06.2021 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Hvem har ansvaret for å varsle kontrollutvalget når det holdes generalforsamling i kommunale aksjeselskap eller representantskapsmøter i IKS-er?

SPØRSMÅL: Det avholdes for tiden representantskapsmøter i interkommunale selskap (IKS) og generalforsamlinger i kommunalt hel- eller deleide aksjeselskap (AS).

Det følger av [kommuneloven § 23–6](#) at: *Kontrollutvalget skal varsles om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer og har rett til å være til stede i disse møtene.*

Vår erfaring er at det er ingen automatikk i at kontrollutvalget får tilsendt kopi av innkallinger til disse møtene. Kan Bernt svare på hvem som er pålagt å varsle kontrollutvalget? Er det eier-/deltakerkommunen eller selskapet?

SVAR: Denne varslingsplikten må etter min mening påligge den som innkaller til de aktuelle møtene, i praksis ved at det rutinemessig sendes gjenpart av innkallingene til kontrollutvalgene i alle kommuner som er deltakere i det interkommunale selskapet eller aksjonærer i et kommunalt heleid aksjeselskap.

[I brev 3. juni 2021 gir departementet uttrykk for en annen lovforståelse](#); «at det er mest nærliggende at eier/deltakerkommunen sender slikt varsel», idet man legger avgjørende på at «Det vil være langt enklere for den enkelte kommunen å informere kontrollutvalget i forbindelse med møter, enn det vil være for et selskap som kan ha mange eier/deltakerkommuner.» Dette er klart et poeng hvis det var spørsmål om å sende varsel til de enkelte medlemmene av kontrollutvalget, men slik kan ikke bestemmelsen forstås. Det er kontrollutvalgene som sådanne som skal varsles, altså ved sekretariatet for disse, og det å sende slikt varsel også hit, kan neppe oppfattes som en urimelig merbelastning når man i alle fall skal sende innkalling til alle deltakerkommunene. Å bruke kommunen – praksis kommunens administrasjon – som postkasse for slike varsler, vil være ganske problematisk i forhold til bestemmelsen i [§ 23-7](#) tredje avsnitt om at sekretariatet for kontrollutvalget skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon, og vil – som spørsmålet illustrerer – innebære en reell fare for at innkallinger blir «borte på veien». For aksjeselskaper som bare er delvis kommunalt eid, foreligger ingen slik plikt etter loven, men dette må kunne fastsettes ved generalforsamlingsvedtak

(Bernts svar er endret etter at det ble publisert første gang. Det skyldes at han i etterkant av første svar, ble kjent med at departementet også hadde besvart problemstillingen og dette siste svaret fra Bernt tar også opp i seg departementets vurdering. Red.)

Medlemsinformasjon september 2021

Høsten er her enten vi liker det eller ikke. Det fine med høsten er at vi får mer innetid som kan brukes på litt faglig oppdatering:

Kurs og konferanser

[Kontrollutvalgslederskolen 2021, 18.-19. oktober](#) (fysisk og digital)

For å få gjennomført det faglige opplegget på en best mulig pedagogisk måte, har vi satt et tak på antall deltakere på ca. 50 personer for det fysiske arrangementet.

Kontrollutvalgsmedlemmer kan melde seg på, men lederne vil bli prioritert. Vi holder av noen plasser til sekretariat. Det er ennå noen plasser igjen. Ta en titt på programmet. Her er det mye bra. Fristen for påmelding til fysisk samling er 24. september. Fristen for påmelding digitalt er 17. oktober.

Vi er i gang med å planlegge kurs om hvordan kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning kan gjøres mer informativ og spennende. Det blir et digitalt arrangement på Teams, ca. midten av januar. Det kommer mer informasjon om i løpet av høsten.

For de av dere som er tidlig ute med å legge møteplaner, kan det være verdt å merke seg datoen for konferansene våren 2022: Sekretariatskonferansen 2022, Scandic Lillestrøm, 16.-17. mars og Fagkonferanse og årsmøte 2022, Lily Contry Club 8.-9. juni 2022

Veileder for sekretariatets håndtering av personopplysninger

Sekretariatene har visse plikter etter personvernregelverket når personopplysninger samles inn og brukes. FKT har derfor utarbeidet en mal som kan være til hjelp slik at sekretariatene kan få bedre oversikt over behandling av personopplysninger. Formålet er å sikre at personopplysninger behandles på en forsvarlig måte. Vi hadde digitalt høringsmøte 13. september. Det var bra oppslutning. Frist for å sende skriftlig høringssvar er 1. oktober.

Kontrollutvalgsboken

Mange av dere har spurt om når departementet vil komme med en ny utgave av Kontrollutvalgsboken. Da er det hyggelig å kunne melde at nå er arbeidet endelig i gang.

Departementet legger ikke opp til en stor revisjon. Boken vil stort sett bli seende ut som 2015-utgaven. FKT er invitert til å komme med innspill til endringer og evt. nye tema som bør være med. I den sammenhengen har vi utfordret sekretariatene til å sende inn forslag (frist 6. oktober). Departementet håper å bli ferdig med arbeidet rundt årsskiftet, men tar forbehold om at det kan skje uforutsette endringer i planene i forbindelse med regjeringsskiftet.

Annet faglig påfyll

«Høy tillit til institusjonene og best i klassen, men ikke fri for korrupsjon»

Ny korrupsjonsrapport fra TI-Norge: Det er grunn til å være på vakt når nesten halvparten av de spurte i Norge frykter gjengjeldelser ved å rapportere om tilfeller av korrupsjon.

Da er det betimelig å spørre: Er det trygt å varsle til kontrollutvalget?

Varsler har et tydeligere vern når det varsles eksternt. Er det ekstern varsling når en kommuneansatt varsler til kontrollutvalget? spør generalsekretæren i et debattinnlegg i Kommunal Rapport.

Handlingsrom og bredere virkemiddelbruk viktig for nyttige tilsyn

På oppdrag fra KS har Deloitte gjennomført en undersøkelse om statsforvalternes tilsyn med kommunene. Undersøkelsen viser at det er relativt store forskjeller både mellom sektorer og mellom embeter når det gjelder erfaring fra konkret samordning med forvaltningsrevisjoner. Framover bør det arbeides enda mer med erfaringsdeling både ved bruk av nasjonal tilsynskalender og hvordan tilsyn og forvaltningsrevisjoner på en god måte kan ses i sammenheng.

På oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet utarbeidet FKT i 2019 et utkast til en veileder for samordning mellom statlig tilsyn og kommunal egenkontroll. På grunn av pandemien er ferdigstillingen av prosjektet utsatt. Rapporten fra KS tyder på at det fortsatt er behov for veiledning på hvordan man kan få til god samordning.

Styret

Styret hadde møte 16. august i Grimstad i forbindelse med Arendalsuka. Du finner protokollen på medlemssiden (krever pålogging). Styret har sitt neste styremøte 18. oktober i forbindelse med Kontrollutvalgslederskolen.

Nye medlemmer

Vi ønsker kontrollutvalgene i Rennebu og Ørland kommuner velkommen som nye medlemmer i FKT. Nå har vi 207 medlemmer (186 kontrollutvalg og 21 sekretariat). Tre andre kommuner i Trøndelag har meldt om at de ønsker å bli medlem fra 2022.

De av dere som ønsker tilgang til medlemssidene kan sende en e-post til fkt@fkt.no for å få tildelt passord. Dette gjelder alle utvalgsmedlemmer.

FKT ønsker dere fine høstdager!

Vennlig hilsen

Anne-Karin Femanger Pettersen,
Generalsekretær

Referatsaker er også saker som behandles

Kommunal Rapport 16.08.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Skal alle referatsaker protokolleres, og skal disse referatdokumentene oppbevares «for alltid»?

SPØRSMÅL: Kommuner som vi er tillagt revisjon av, har svært ulik praksis mhp å protokollere referatsaker som behandles i formannskap og/eller kommunestyre. Har kommuner plikt fra møter i formannskap og/eller kommunestyre til å protokollere alle referatsaker med en angivelse av hvilke dokumenter som er forelagt organet, herunder også power-point presentasjoner. Dersom dette er tilfellet, skal disse «referat»-dokumentene oppbevares for alltid, jf. arkivloven?

SVAR: I [kommuneloven § 11–4](#) er det bestemmelser om hva møteboken skal inneholde. Her skal det blant annet angis «hvilke saker som ble behandlet». Det omfatter også referatsaker – også rene orienteringer fra kommunedirektøren eller ordfører. Det er ikke noe krav om hvilke saksdokumenter som er utsendt eller fremlagt skal nevnes her, men det er klart at disse skal registreres og arkiveres i overensstemmelse med kravene i arkivlova og er offentlige etter reglene i offentleglova.

I [kommuneloven § 11–3](#) tredje avsnitt fastslås at «Sakslisten til møtet og andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten», noe som betyr at når dokumenter går fra administrasjonen til et folkevalgt organ, må de journalføres etter reglene i arkivlova, se [offentleglova § 10](#) første avsnitt og [arkivforskrifta § 9](#). Dette må også gjelde dokumenter som måtte bli utdelt i møtet. Jf. også bestemmelsen i [offentleglova § 16](#) første avsnitt bokstav c, der det fastslås at unntakene i [§ 14](#) fra innsynsrett etter loven for interne saksdokumenter, ikke gjelder for «saksframlegg med vedlegg til eit kommunalt eller fylkeskommunalt folkevalt organ». Det betyr at unntaket fra journalføringsplikten i arkivforskrifta § 9, for «organinterne dokument etter offentleglova § 14», ikke gjelder her.

Men her vil jeg gjette på at vi vil finne mange lovbrudd om vi leter rundt i kommunene.

Skriftlige spørsmål til ordføreren

Kommunal Rapport 28.07.2021

Det er lov å stille spørsmål til ordføreren i bystyremøte. Men hva med spørsmål mellom møtene? Har representantene krav på skriftlig svar på skriftlige spørsmål da også?

Departementet kommenterer problemstillingen på denne måten:

«Kommunene kan etter § 11–12 fastsette eget reglement med nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer, men disse kan ikke fravike rammene i kommuneloven. Behandlingen av saker i folkevalgte organer, inkludert diskusjoner og orienteringer om saker som organet senere kan behandle eller som gjelder organets ansvarsområde, skal skje i formelle møter, jf. kommuneloven § 11–2 første ledd. Det taler for at informasjon som gjelder saker som enten er eller vil komme til behandling i kommunestyret eller gjelder forhold innenfor kommunestyret nokså vide ansvarsområde også skal gis i et møte. Som nevnt er forutsetningen at også spørsmål til ordføreren, inkludert om saker som ikke er på sakslisten, skal besvares i et møte.»

Departementet mener kommuneloven derfor må forstås slik at spørsmål til ordføreren skal besvares i møter. Dette vil sikre at alle kommunestyremedlemmene får samme informasjon på samme tid, og at den samme informasjonen også blir tilgjengelig for allmennheten, [jf. § 11–5 om møteoffentlighet](#).

Kommunestyremedlemmene kan selvfølgelig stille praktiske spørsmål rundt godtgjørelse, habilitet og permisjon, mens spørsmål om kommunestyresaker bør tas i møtet.

Ulovlig sammensatt formannskap kan føre til ugyldige vedtak

Kommunal Rapport 23.08.2021, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Hvis formannskapet er ulovlig sammensatt, blir da alle vedtakene som er fattet, ugyldige?

SPØRSMÅL: Hvaler kommune måtte velge nytt formannskap på grunn av at kjønnsbalansen ikke var i tråd med lovens krav. Betyr det at vedtakene som det ugyldig sammensatte formannskapet har gjort, er ugyldige?

SVAR: Jeg er ikke kjent med at vi har noen praksis om akkurat dette, men vil anta det er nærliggende å løse det på samme måte som der et folkevalgt organ er uriktig sammensatt av andre grunner – pga. feil ved innkalling, deltakelse av inhabilt medlem, eller utelukkelse av medlem fordi man feilaktig trodde hun var inhabil. Utgangspunktet vil da etter alt å dømme være det samme som gjelder etter [forvaltningsloven § 41](#) ved brudd på saksbehandlingsreglene i denne loven; at vedtaket likevel er gyldig «når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold». I vår sammenheng betyr det at feilen bare kan medføre ugyldighet hvis det er en rimelig mulighet for at vedtaket hadde blitt et annet om formannskapet hadde vært korrekt sammensatt.

Nøyaktig hva som ligger i dette, kan være usikkert. Det må vurderes fra sak til sak. Hvis et vedtak er truffet med knapt flertall, vil man normalt måtte legge til grunn at resultatet kunne blitt et annet om formannskapet hadde hatt en annen sammensetning. Ved denne vurderingen vil det være galt å prøve å løse problemet ved å spørre medlemmer som skulle ha deltatt, hvordan de ville stemt. Det enkelte medlem skal stemme etter sin overbevisning der og da, etter å ha deltatt i møtet, og det vil stride mot dette «møteprinsippet» om man skulle legge til grunn medlemmets uttalelse om hvordan hun *nå* ville stemt. Det kan eller skal vi i prinsippet ikke kunne vite.

Og også der et vedtak er truffet med et tilsynelatende robust flertall, vil det være situasjoner der det er riktig å legge til grunn at med en annen sammensetning av formannskapet, ville vedtaket kunne blitt et annet. Som alminnelig utgangspunkt vil – og bør – både enkeltmedlemmer og partigrupper kunne la seg påvirke av debatten om en sak i et møte. Etter min mening taler dette for at det skal være svært klart og opplagt at det var et vedtak som det sto et svært klart og robust flertall bak, før man skal kunne si at feilen ikke *kan* ha betydning.

Endelig vil det – selv om vi finner at det er tale om en feil som kan ha betydning for vedtakets innhold, kunne være situasjoner der vedtaket likevel kan bli stående som gyldig av hensyn til den det tilgodeser. Gode grunner taler for at den som i god tro har inngått en stor avtale med kommunen om anskaffelse av eiendom eller tjenester, eller som har satt i gang et byggeprosjekt i tillit til det hun trodde var et lovlig vedtak i formannskapet, må kunne stole på det som er vedtatt, og si at om kommunen har snublet i sine ene ben her, kan det ikke være hennes problem. – Men også her er jussen til dels usikker.

Kommunestyret er klageinstans

Kommunal Rapport 06.09.2021 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Formannskapet fordelte korona-krisepakker, men nå har noen klaget. Hva gjør vi med denne klagen?

SPØRSMÅL: Kommunestyret valde å fordela dei to siste krisepakkene til koronaråka føretak ved vedtak i formansskapet. No er det kome klage på vedtaket. Kan de stadfesta at det er kommunestyret som er klageinstans? Dvs at saka først må opp att i formannskapet som fatta vedtaket, og deretter vidare til kommunestyret for klagehandsaming der, dersom formannskapet stadfester vedtaket sitt?

Vil det vera klagerett på handsaminga i klageorganet? I så fall, til kven?

SVAR: Når kommunestyret har delegert til formannskapet å treffe vedtak om fordeling av de to siste krisepakkene, er det formannskapets vedtak om dette som kan påklages etter [forvaltningsloven § 28](#). Hvis ikke annet er bestemt i lov eller forskrift, er klageinstans da etter denne bestemmelsens andre avsnitt «formannskapet ... eller en eller flere særskilte klagenemnder oppnevnt av kommunestyret ...». Det betyr etter alt å dømme at her er det kommunestyret som er klageinstans.

Sakens gang blir da slik du sier det; at klagen først går til formannskapet, og deretter til kommunestyret hvis formannskapet holder fast ved sitt vedtak, se [forvaltningsloven § 33](#). Kommunestyrets vedtak i klagesaken kan ikke påklages, se forvaltningsloven § 28 tredje avsnitt, første setning. Men hvis tre medlemmer av kommunestyret mener at vedtaket ikke er lovlig eller ikke har blitt til på lovlig måte, kan de bringe det inn for statsforvalteren til lovlighetskontroll etter [kommuneloven § 27–1](#) første avsnitt, [jf. § 27–3](#) om innholdet av denne.

Er det trygt å varsle til kontrollutvalget?

Kommunal Rapport 20.09.2021, Anne-Karin Femanger Pettersen, generalsekretær i Forum for Kontroll og Tilsyn

Kan ansatte i kommunen varsle eksternt til kontrollutvalget og dermed bli beskyttet av taushetsplikten i arbeidsmiljøloven? Lovforarbeidene gir dessverre ikke svar på det.

Nylig la Transparency International Norge fram resultatene fra den norske delen av Global Corruption Barometer, verdens største kartlegging av innbyggernes oppfatninger om og egne erfaringer med korrupsjon.

Varsler har et tydeligere vern når det varsles eksternt.

Kommunale myndigheter er den aktøren som har minst tillit. Nesten hver femte deltaker i barometeret svarer at de har liten eller ingen tillit til kommunale myndigheter. To tredeler har «ganske stor tillit», mens bare 15 prosent svarer «svært stor tillit».

En vesentlig andel uttrykker mistillit til myndigheter og næringsliv når det stilles spørsmål om korrupsjon og hvor stort problemet er:

- Hver femte innbygger ser på korrupsjon hos myndighetene som et stort problem.
- Tre av ti innbyggere tror bedrifter betaler eller bruker kontrakter til å vinne offentlige kontakter.
- Hver tiende innbygger tror de fleste bedriftsledere og kommunale myndigheter er involvert i korrupsjon.
- Nesten halvparten av de spurte frykter gjengjeldelse hvis de varsler om korrupsjon.

At nesten halvparten av de spurte frykter gjengjeldelse hvis de varsler om korrupsjon, gir særlig grunn til bekymring. Varsling er viktig for å kunne avdekke kritikkverdige, uetiske og kriminelle forhold.

Gjengjeldelse mot en arbeidstaker som varsler i samsvar med arbeidsmiljøloven, er forbudt. Vernet gjelder alle former for gjengjeldelse, som trakassering, ubegrunnet omplassering, dårligere lønnsutvikling, fratakelse av arbeidsoppgaver, oppsigelse og avskjed.

De fleste kommuner har i dag kanaler som tar imot meldinger om kritikkverdige forhold. KS anbefaler alle kommuner å utarbeide rutiner for å varsle internt som bygger på tjenestevei.

For sikre trygghet for varsleren, anbefaler KS videre at alle kommuner bør etablere en alternativ ekstern kanal (f.eks. et advokatkontor) som sikkerhetsventil for de tilfeller varselet ikke fører fram.

Det kan også tenkes at varslere ikke ønsker å varsle tjenestevei fordi de frykter represalier. Ved å varsle internt kan nemlig varsleren risikere at den eller de det varsles om, får kjennskap til hvem som varsler.

Når det varsles internt, kan taushetsbelagt informasjon komme inn under unntaket fra taushetsplikt i forvaltningsloven. Dette kan medføre at varslers identitet blir kjent internt i kommunen.

Varsler har et tydeligere vern når det varsles eksternt. Arbeidsmiljøloven fastslår at når det varsles eksternt, gjelder taushetsplikten også overfor sakens parter (kommunen) og deres representanter (kommunens advokat).

Kommunenes kontrollutvalg mottar fra tid til annen varsler fra kommunalt ansatte om kritikkverdige forhold. Normalt vil et kontrollutvalg henvende varsleren videre til «linjen» og eventuelt kommunens eget varslingsmottak.

Varselet kan likevel gi innspill til kontrollhandlinger i regi av kontrollutvalget. Utvalget kan for eksempel iverksette egne undersøkelser eller forvaltningsrevisjon tilknyttet tema i varselet, og/eller kommunens varslingsordning generelt.

Uansett om varselet gir grunnlag for kontrollhandlinger eller ikke, skal det journalføres og arkiveres på ordinært vis hos kontrollutvalgets sekretariat. Mange kontrollutvalg og deres sekretariater vil intuitivt se på kontrollutvalget som en ekstern varslingsmottaker, men det finnes lite veiledning på området. Lovforarbeidene til endringer i arbeidsmiljøloven om varsling drøfter dessverre ikke om varsling til kommunale kontrollutvalg kan ansees som ekstern varsling.

NOU 2018: 6 «Varsling – verdier og vern» gir kun en generell fremstilling, blant annet på side 29, hvor ekstern varsling defineres som *«opplysninger og dokumenter som gis til personer eller organisasjoner utenfor virksomheten – tilsynsmyndigheter, faglige forum, mediene mv.»*.

Forum for Kontroll og Tilsyn har derfor sammen med Norges Kommunerevisorforbund bedt Kommunal- og moderniseringsdepartementet om en avklaring på kontrollutvalgets stilling ved varsling etter arbeidsmiljøloven.

Vi mener at kontrollutvalget i denne sammenhengen bør anses som et eksternt organ. Hensynet til varsleren – som er i god tro når hen varsler til kontrollutvalget – og intensjonen om kontrollutvalgets og sekretariatets uavhengighet og tillit, bør tale for det.

Meninger i debattinnlegg står for skribentens regning.

Forvaltningsrevisjon Hjemmetjenesten - Oppstart

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

25.10.2021

Saknr

33/21

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 217, TI - &58

Arkivsaknr 21/284 - 1

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon - hjemmetjenesten
2. Kontrollutvalget ber revisor utarbeide utkast til prosjektplan til neste møte.

Vedlegg

Hj.tjenesten - Grunnlag for bestilling

Saksopplysninger

Viser til kontrollutvalgets sak 16/21 *Forvaltningsrevisjon Hjemmetjenesten - Vurdering av igangsetting av prosjekt* som ble behandlet i møte den 26. april i år. Kontrollutvalget gjorde slikt vedtak i saken:

1. *Kontrollutvalget endrer prioriteringsrekkefølgen i vedtatt plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024, og ønsker å sette i gang forvaltningsrevisjon hjemmetjenesten i oktober 2021.*
2. *Kontrollutvalget ber om en orientering fra administrasjonen i augustmøtet 2021 om hvordan kommunen har jobbet med oppfølgingen av arbeidstilsynets rapport og hva som er status for hjemmetjenesten*

I møtet den 30. august fikk kontrollutvalget en orientering fra administrasjonen iht. pkt. 2, samt informasjon om henvendelse som har kommet til utvalget, hhv. sak 26/21 og 27/21.

I dette møtte er det bestillingen til revisor kontrollutvalget skal ta stilling til, og det er ønskelig at kontrollutvalget forsøker å konkretisere det som ønskes undersøkt før prosjektplanen kommer til behandling i neste møte.

Prosjektplanen som ble vedtatt i sak 7/20 var følgende problemstilling valgt:

*Er Verdal kommunes arbeid med arbeidsmiljøet i hjemmetjenesten tilfredsstillende?
Herunder blant annet:*

- *Arbeidspress, bemanning og kompetanse, herunder bruk av vikarer kontra faste ansatte*
- *Oppfølging og håndtering av sykefravær*
- *Sykepleierdekning/kompetansesammensetning av teamene*
- *Medvirkning på arbeidsplassen*
- *Arena for samhandling/møteplass (både sosiale og arbeidsmessige)*
- *Rutiner for konfliktbehandling*

Dette prosjektet ble ikke gjennomført som bestilt pga. at arbeidstilsynet hadde vært på tilsyn 14.01.2020, og gitt kommunen pålegg om utbedring på tilnærmet samme tema som kontrollutvalget hadde valgt å se på gjennom sitt prosjekt.

Etter pålegg fra arbeidstilsynet trenger kommunen tid på seg til å implementere endringene i organisasjonen. Nå har det imidlertid gått over ett og et halvt år siden tilsynet ble gjennomført, og det kan være aktuelt å se på hvordan tiltakene er fulgt opp i organisasjonen, og hvordan de har virket.

Kontrollutvalget står imidlertid fritt til å velge en helt annen vinkling på prosjektet om kontrollutvalget mener det vil være mer hensiktsmessig. Dette kan være tema der kontrollutvalget tar utgangspunkt i f.eks. avvik og avvikshåndtering, ernæring eller tema fra internkontrollforskriften.

Dersom en ser på internkontrollforskriften, heter det i § 5:

Internkontroll innebærer at virksomheten skal:

1. *sørge for at de lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten er tilgjengelig, og ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet for virksomheten*
2. *sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, herunder informasjon om endringer*
3. *sørge for at arbeidstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes*
4. *fastsette mål for helse, miljø og sikkerhet - må dokumenteres skriftlig*
5. *ha oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet er fordelt - må dokumenteres skriftlig*
6. *kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene - må dokumenteres skriftlig*
7. *iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen - må dokumenteres skriftlig*
8. *foreta systematisk overvåkning og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt*

Utdrag fra prosjektplan av 9/3-2020, status oppfølging av arbeidstilsynets rapport pr 30/8-2021, plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024, revisors risiko og vesentlighetsvurdering (ROV) pr 31/12-2019, årsrapport 2020 og delårsrapport 3/2021 på tema som gjelder hjemmetjenesten er vist i vedlegg til denne saken. I vedlegget finnes også internkontrollforskriften.

Det er viktig at problemstillingene er så konkret og avgrenset som mulig slik at de kan besvares gjennom en forvaltningsrevisjon. Normalt beregnes det +/- 350 timer til et forvaltningsrevisjonsprosjekt avhengig av utforming og omfang.

Vurdering

Kontrollutvalget har tidligere gjort vedtak om å sette i gang forvaltningsrevisjon hjemmetjenesten i oktober i år. I dette møtet er det bestillingen til revisor kontrollutvalget skal ta stilling til.

Det er ønskelig at kontrollutvalget konkretiserer det som ønskes undersøkt slik at revisor har grunnlag for å utarbeide utkast til prosjektplan. I neste møte vil kontrollutvalget få prosjektplanen til behandling som grunnlag til å gjøre endelig beslutning om vinkling.

HJEMMETJENESTEN – GRUNNLAG FOR BESTILLING

Her vises utdrag fra

- Prosjektplan av 9/3-2020, (sak 7/20)
- Status oppfølging av arbeidstilsynets rapport pr 30/8-2021, (sak 25/21)
- Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024, (KST sak 45/20)
- Revisors risiko og vesentlighetsvurdering (ROV) pr 31/12-2019, (sak 9/20)
- Årsberetning 2020 (KST sak 57/21)
- Delårsrapport 3/2021 (KST sak 101/21)
- Internkontrollforskriften

Fra prosjektplan av 9/3-2020

Valgt problemstilling:

Er Verdal kommunes arbeid med arbeidsmiljøet i hjemmetjenesten tilfredsstillende?

Herunder blant annet:

- Arbeidspress, bemanning og kompetanse, herunder bruk av vikarer kontra faste ansatte
- Oppfølging og håndtering av sykefravær
- Sykepleierdekning/kompetansesammensetning av teamene
- Medvirkning på arbeidsplassen
- Arena for samhandling/møteplass (både sosiale og arbeidsmessige)
- Rutiner for konfliktbehandling

Arbeidstilsynet

Status oppfølging av arbeidstilsynets rapport pr 30/8-2021

Nr	Beskrivelse av tiltak	Ansvarlig	Frist	Status
1	Innkjøp av ruteplanlegger (koblet til Notus)	Kommunalsjef	30.06.2020	Utført
2	Arbeid med optimale arbeidslister	Avdelingsleder	30.06.2020	Iverksatt
3	Innkjøp og bruk avSomnify	Kommunalsjef	30.06.2020	Iverksatt
4	Tavlemøter rundt brukere	Avdelingsleder	Høst 2020	Iverksatt
5	Refleksjonsgrupper	Avdelingsleder	Høst 2020	Planlagt
6	Ansette ny avdelingsleder	Virksomhetsleder	mai.20	Utført
7	Koble seg opp mot responscenter som tar trygghetsalarmer	Kommunalsjef	30.06.2020	Utført
8	Kurs og kompetanseheving legges inn som oppgave	Avdelingsleder	sommer 2020	Planlagt
9	Partsgruppe skal gjennom en difiopplæring (medbestemmelse)	Virksomhetsleder	jun.20	utført
Nr	Beskrivelse av tiltak	Ansvarlig	Frist	Status
10	Undervisning prosess og arbeid med emnet «Myndiggjorte medarbeidere»	Virksomhetsleder	Høst 2020	Iverksatt
11	Undervisning i tema «Rettighet og plikter i arbeidslivet» (temasamling)	Avdelingsleder	høst 2020	Planlagt
12	Utarbeide infohefte «Hjemmetjenesten 2020»	Partsgruppa	Høst 2020	utført
13	Bevisstgjøre ansatte hva som er standard på tjenesteleveransene	Partsgruppa	des.20	Iverksatt
14	Definere hva som er påregnelig belastning (temasamling)	Avdelingsleder/Virksomhetsleder	Høst 2020	Planlagt
15	Kartlegging av kompetanse og kompetansebehov	Avdelingsleder	høst 2020	Planlagt
16	Standardisering av tjenesteleveranse	Partsgruppa	des.20	Iverksatt
17	Om ansatt blir avvist fra bruker, skal ikke tjenesten erstattes av annen ansatt.	Avdelingsleder	vår/sommer 2020	Planlagt
18	Arbeide med 24 timers mennesket	Virksomhetsleder	Høst 2020	Planlagt

Fra Plan for forvaltningsrevisjon

- I hvilken grad har offentlige tilsyn og forvaltningsrevisjoner vært med på å endre forholdene i hjemmetjenesten?
- I hvilken grad er det etablert et internkontrollsystem som sikrer at brukerne får utført de tjenester de har fått vedtak om?
- I hvilken grad benyttes avvikssystemet for å utvikle og forbedre tjenesten?
- I hvilken grad sikrer kommunen at brukerne får samme kvalitet og omfang av tjenesten uavhengig av hvor de bor?
- I hvilken grad dokumenterer virksomheten brukernes pleiebehov og endringer i behovet, og dekker tjenestene brukernes grunnleggende behov innenfor områdene:
  - o Medisinering
  - o Ernæring
  - o Aktivitet
- Blir søknader om tildeling av hjemmetjenester behandlet i tråd med regelverk og retningslinjer?
- Har hjemmetjenesten rutiner som sikrer at brukerne får nødvendig hjelp?
- Fanges endrede behov opp gjennom nye vedtak?
- Er det rutiner for å avdekke og rette opp svikt i tjenester og hvordan fungerer disse i praksis?
- I hvilken grad sikrer kommunen brukermedvirkning i hjemmetjenesten?

Revisor vurderer at utfordringene innenfor hjemmetjenesten utgjør en risiko både knyttet til tjenestetilbudet og arbeidsmiljø. I starten av 2020 settes det i gang en forvaltningsrevisjon innenfor hjemmetjenesten, som omhandler noen av risikoene. Et sterkt fokus på hjemmetjenesten kan gjøre at risikoer innenfor sykehjem ikke kommer like godt fram. Når det nye bygget er tatt i bruk er det risikoer knyttet til å etablere nye arbeidsrutiner og tjenesteutøvelse i nye omgivelser, som revisor vurderer å ha en moderat risiko. Rusomsorgen i Verdal har et stort ressursforbruk og er dermed et risikoområde. Det er også en risiko forbundet med at en relativt høy andel unge som har psykiske plager.

S 29

Tabell 13. Helse og omsorg

Helse og omsorg	Verdal			KOSTRA- gruppe 8	Landet uten Oslo
	2016	2017	2018	2018	2018
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	80	80	81	75	75
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	35	34	34	32	32
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	47	54	54	36	48
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)	11	11	10	9	12
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)	50	38	39	92	90
Andel innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud (prosent)	0,55	0,74	0,51	0,75	0,67

Kilde: SSB

Tabell 13 viser at Verdal kommune har over halvparten av brukerne av hjemmetjenesten i aldersgruppen 0-66 år, noe som er høgt sammenlignet med KOSTRA gruppa og landet utenom Oslo. Andelen innbyggere over 80 år som bruker hjemmetjenesten er litt høyere enn sammenligningsgruppene. Verdal kommune kommer dårlig ut når det gjelder andelen brukertilpassende enerom med eget bad/wc. I kommunens KOSTRA analyse 2019 går det fram at det er enerom, men at de ikke har eget bad/wc. Dette forventes å bedres når Verdal bo- og behandlingssenter står ferdig i 2021.

Hjemmetjenesten

Økonomiplan for 2020-2023 viser til at kvartalsrapporter for 2019 viser at aktivitetsnivået i hjemmetjenesten er høyere enn budsjettet. Det er store driftsutfordringer i hjemmetjenesten. Siden 2013 har målet vært å samordne hjemmetjenesten slik at Verdal kommune tilbyr innbyggerne koordinerte hjemmetjenester med samme kvalitet og omfang uavhengig av hvor de bor i kommunen. Dette arbeidet er ikke realisert. I hjemmetjenesten er det høgt sykefravær og stadig tidspress i å løse de daglige arbeidsoppgavene som skal leveres hele døgnet. Fram til 2017 har Verdal og Levanger meget høy brukerandel på de under 66 år i hjemmetjenesten. Dette nivået følger med videre ettersom brukerne blir eldre og utviklingen bør følges opp. (KOSTRA-analyse)

I årsberetningen for 2018 går det fram at det de siste to åene har vært en sterk vekst i antall brukere og antall vedtakstimer. I 2018 ble det innført årsturnus, noe som førte til økt grunnbemanning. Økning i vedtakstimer og nye brukere er i samsvar med prioritert dreining i tjenestetilbudet ved at flere får bistand fra hjemmetjenesten i eget hjem. Denne endringen er krevende for ledere og ansatte. Det er behov for tiltak som bidrar til dimensjonering av ressursbruken (økonomi og kompetanse) som er bedre i samsvar med brukerbehovene. Økt aktivitetsnivå har ikke ført til endret ressursfordeling innad i hjemmetjenesten og innleie av vikarer og ekstravakter har i løpet av året variert mellom ca. 8-14 månedesverk. (Årsberetning 2018)

Tabell 14. Kompetanse i helse og omsorg

Kompetanse	Verdal			KOSTRA-gruppe 8	Landet uten Oslo
Avtalte årsverk per 10 000 innbyggere	2016	2017	2018	2018	2018
Geriatrisk sykepleier	6,34	6,77	6,77	3,72	4,12
Sykepleiere med spes./videre utdanning	6,78	6,33	5,93	6,32	7,54
Sykepleier uten spesialitet/videreutdanning	44,19	42,24	43,84	43,51	47,22
Hjelpepleier	68,98	61,87	60,51	40,84	48,2
Ergoterapeut	0,03	,	,	1,57	2,1
Miljøterapeut og pedagog	2,31	3,5	5,59	3,23	2,93
Aktivitør	1,89	2,66	2,25	2,12	2,16
Omsorgsarbeider	9,46	9,62	10,07	10,09	9,03
Helsefagarbeider	23,88	25,81	28,01	32,43	37,6
Annet omsorgspersonell med helseutdanning	7,08	6,27	13,54	12,17	14,57
Pleiemedhj/ass, hjemmehj/praktisk bistand eller annen brukerrettet tjeneste	48,12	44,88	48,96	55,67	63,37
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	292	283	300	278	312
Årsverk per bruker av omsorgstjenester (årsverk)	0,55	0,49	0,51	0,52	0,57
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	11	11	11	11	11
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	9	9	8	9	10
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	47	52	50	49	42

Kilde: SSB

Årsberetningen 2020

Helse og omsorg

Tjenesteområdebeskrivelse

Helse og velferd dekker hele livsløpet med tjenestetilbud til familier med barn, voksne med nedsatt funksjonsevne og eldre med sykdom og funksjonstap. Tjenestene er organisert i flere virksomhetsområder, de største er Hjemmetjenester, Institusjonstjenester, Bo- og dagtilbudtjenester (BODA) og NAV.

Støtte/stabstjenester i helse og velferd omfatter Forvaltningskontor for helse og omsorgstjenester, Koordinering journal- og velferdsteknologisystemer og Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT).

Enkelte skoler har også leveranser innenfor tjenesteområdet, men i mindre omfang.

Teknisk er involvert ved drift av bygg.

Utvikling og utfordringer

Deler av helse og omsorg har hatt høyt sykefravær gjennom året, og det er iverksatt arbeidsmiljøtiltak i enkelte avdelinger, samt individuell oppfølging med støtte fra NAV gjennom ekspertbistand for å lykkes i arbeidet med å redusere sykefraværet. Bedriftshelsetjenesten og NAV arbeidslivssenter har bistått i arbeidet.

Hjemmetjenesten har mot slutten av året lyktes med å legge en plan for å redusere overtalligheten i tjenesten.

Utvalgte resultater

Institusjonstjenesten har deltatt i omfattende planprosesser som en del av realiseringen av Verdal bo- og behandlingssenter. Parallelt med dette pågår det omfattende opplæring og trening av alle ansatte i alle avdelinger i behandlingsformen personsentrert omsorg.

På tross av koronapandemien, er framdriftsplanen i byggingen av Verdal bo- og behandlingssenter gått som planlagt.

Viktige begivenheter

Lederkabalene i Hjemmetjenesten og Bo- og dagtilbudtjenesten kom på plass i løpet av året, noe som bidrar til at brukerne får bedre kvalitet på tjenestene, det har gitt større forutsigbarhet for ansatte og virksomhetsområdene har bedre ressurskontroll.

Partssamarbeidet er i utvikling på alle nivå i helse og velferd. Samarbeidet bygger på felles forståelse av samfunnsoppdraget, noe som gir bedre innsikt og kunnskap om utfordringene tjenestene står overfor framover. Myndiggjøring av ansatte, tydeliggjøring av arbeidskrav og styrking av ansattes ferdigheter, er viktige tema som er tatt opp og som det arbeides kontinuerlig med.

Avdelingslederne er styrket og ansvarliggjort i budsjett- og økonomiplanarbeidet. Et resultat av dette, er at det i større grad enn før, prioriteres innenfor kommunestyrets gitte rammer.

Gjennom året har alle i helse og omsorg styrket endringskompetansen og omstillingsevnen sin. Samhandlingen på tvers av virksomhetsområdene er blitt bedre og komplementær kunnskap anvendes i større grad enn tidligere.

Digitalisering og velferdsteknologiske løsninger er pilotert og tatt i bruk i de fleste avdelinger. Trygghets- og varslingsteknologi: GPS/mobil trygghetsalarm. Trygghetsalarmer er koblet opp til Værnes responscenter, jf. vedtak 4/20 Verdal kommunestyre., Digitalt tilsyn – fra behov til drift. Steg for steg med Verdal kommune., Elektronisk medisineringsstøtte. Pasientvarsling.

Teknologi for sosial kontakt: KOMP. Kura. Ulike apper for sosial kontakt.

Digitale fagsystem: Huskelapp. Arbeidslister. Mobil omsorg. Ruteplanlegger. Msolution. Saksbehandling velferdsteknologi. Svar UT. Logistikk og lagersystem.

Status økonomi per tjeneste

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
Aktivisering og servicetjenester ovenfor	11 056	11 000	11 053	53	0,5 %
Dagtilbud eldre og funksjonshemmede	11 834	9 128	9 289	161	1,7 %
Fritidstilbud eldre og funksjonshemmede	47	82	77	-5	-7,1 %
Helse og omsorgstjenester i institusjon	70 149	77 250	69 366	-7 884	-11,4 %
Helse og omsorgstjenester til hjemmeboende	137	-651	-625	26	4,2 %
Hjemmesykepleie	85 992	75 172	67 760	-7 412	-10,9 %
Personlige assistenter - omsorgslønn	2 185	1 916	2 617	701	26,8 %
Omsorgsboliger	7	59	0	-59	0,0 %
Annen pleie, omsorg, hjelp i hjemmene	59 109	66 649	61 556	-5 093	-8,3 %
Omsorgsbase	10 910	4 927	2 061	-2 866	-139,1 %
Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold	1 917	2 257	1 981	-277	-14,0 %
Institusjonslokaler	5 446	7 650	5 618	-2 032	-36,2 %
Sum	258 790	255 440	230 753	-24 687	-10,7 %

Kommentar til status økonomi

Det totale merforbruket har sammenheng med en rekke faktorer, og her følger en beskrivelse av de viktigste momentene:

Hjemmetjenesten har hatt driftsutfordringer gjennom flere år, og startet første kvartal med et merforbruk i all hovedsak på lønn med ca 16 mill. Iverksatte tiltak reduserte lønnsutgiftene med ca 7 mill og endte samlet sett med et merforbruk på ca 9 mill.

Institusjonstjenesten hadde økonomisk kontroll i starten av driftsåret. Etter første kvartal økte utgiftene i forbindelse med kostnadskrevende institusjonstiltak og økte lønnsutgifter som følge av feilberegning av turnustillegg. De iverksatte tiltakene i løpet av høsten reduserte merforbruket, men ved årets slutt hadde virksomhetsområdet et merforbruk på ca 6,5 mill.

Bo og dagtilbudtjenesten (BODA) hadde et merforbruk på i overkant ca 6 mill ved årets slutt. Virksomhetsområdet har hatt store utfordringer med bo- og tjenestetilbudet til de mest vanskeligstilte brukere med samtidige rus- og psykiske helseproblemer.

Forvaltningskontor for helse og omsorgstjenester er ansvarlig for utgiftene kommunen har i mottak av utskrivningsklare pasienter fra sykehusene. Det har vært ei stor utfordring i løpet av året. I alt har kommunen betalt for 536 døgn til Helse Nord-Trøndelag. I tillegg har kommunen meldt en sak til den nasjonale tvisteløsningsnemda om utskrivningsklare pasienter på tilsammen 335 døgn. Totalt er det et merforbruk på ca 2,7 mill.

Avregning av refusjon ressurskrevende tjenester 2019 gav en belastning i 2020 på 3,32 millioner. Årsaken til det negative avviket er at kommunen etter årsskiftet måtte endre forståelsen av direkte brukertid som inngår i beregningene av kompensasjonskravet. Effekten av endringen utgjorde kr 3,32 millioner i redusert refusjonsinntekt. Siden refusjonskravet ble korrigert først etter årsavslutningen har mindreinntekten blitt belastet 2020-regnskapet. I tillegg ble også refusjonsordningen for ressurskrevende tjenester strammet ytterligere inn for 2020. Kommunens egenandel økte med kr 46.000,- per bruker ut over anslått lønns- og prisvekst for året. Dette utgjør reduksjon på i overkant 1,3 mill kr. Verdal kommune har 29 brukere innen denne ordningen, dette er en økning på fem brukere fra 2019.

Som en del av statens tiltakspakke mot økonomiske effekter av Korona-pandemien er arbeidsgiveravgiften for 3.termin (mai og juni) redusert med fire prosentenheter, fra 14,1 % til 10,1 %. For kommunen under ett utgjør dette i overkant av 5 millioner, mens for tjenesteområdet helse og omsorg er effekten en mindreutgift på 2 mill.

Kommunale bygg har samlet gått med ett mindreforbruk på 2,0 mill.kr. Dette skyldes i hovedsak sparte energiutgifter i forhold til budsjettet i 2020. Strømprisen har vært svært lav i store deler av 2020.

Oppsummering tiltak

Det er iverksatt en rekke tiltak for å ha et driftsnivå i virksomhetsområdet som er mer i samsvar med brukerbehovene innenfor de økonomiske rammene kommunestyret har vedtatt. Disse tiltakene ble grundig redegjort for i formannskapet utover høsten og innebar mange ulike grep. Det er holdt en rekke vakanser i de fleste tjenestene, og de er foretatt nedbemanninger. Det er også gjort flere turnusendringer for å sikre besparelser, og det er redusert innleie og sykefraværdekning. I sum har dette medført en nedskalering av tjenestetilbudet på en rekke områder, men det har vært nødvendig for å redusere overforbruket.

Driftsrapport 3 pr september 2021

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Rev. bud. hiå. 2021	Regnskap hiå. i fjor 2020	Regnskap hiå. 2021	Avvik hiå.	Rev. bud. 2021	Avvik prognose i kr	Avvik prognose i %	Årsprognose
Aktivering og servicetjenester ovenfor eldre og personer med funksjonsnedsett	6 184	6 994	6 531	-347	8 868	-11 860	-133,7 %	20 728
Dagtilbud eldre og funksjonshemmede	6 128	6 088	6 238	-111	9 154	215	2,3 %	8 939
Fritidstilbud eldre og funksjonshemmede	44	12	5	39	100	0	0,0 %	100
Helse og omsorgstjenester i institusjon	64 138	51 989	70 328	-6 191	84 494	-5 363	-6,3 %	89 857
Helse og omsorgstjenester til hjemmeboende	-1 116	-1 753	-2 387	1 271	56	0	0,0 %	56
Hjemmesykepleie	43 642	53 279	46 502	-2 859	65 297	-994	-1,5 %	66 291
Personlige assistenter - omsorgslønn	1 371	1 302	1 651	-280	2 085	0	0,0 %	2 085
Omsorgsboliger	0	59	4	-4	0	0	0,0 %	0
Annen pleie, omsorg, hjelp i hjemmene	52 301	46 322	59 334	-7 033	59 480	-348	-0,6 %	59 827
Omsorgsbase	-29	4 309	-13	-16	0	0	0,0 %	0
Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene	1 075	1 533	1 305	-230	1 713	0	0,0 %	1 713
Institusjonslokaler	4 362	3 140	5 739	-1 377	8 017	0	0,0 %	8 017
Sum	178 100	173 275	195 237	-17 137	239 263	-18 350	-7,7 %	257 613

Kommentar til status økonomi

Ved rapportering 01.09.21 er det et samlet merforbruk i underkant på 13,5 mill, og ved årets slutt er prognosen 20 mill. Ved gjennomgang av tjenestemrådets status skal det korrigeres med 1.3 mill som følge av økt tilskudd ressurskrevende tjenester og ompostering av feilført utgift. Alle virksomhetsområdene må korrigeres for koronautgifter knyttet til testing, vaksiner og økte brukerbehov.

Merforbruket er i all hovedsak knyttet til økte brukerbehov, og regnskapsmessig er forbruket høyest i BODA og Koordinerende enhet. Kjøp av tjenester fra april og ut året gir en merutgift på ca 6,4 mill som det ikke er budsjettet med. Tilskudd ressurskrevende tjenester i 2020 ga en merutgift på 2,8 mill, og beregning per 12.09. av årets tilskudd gir en mindreinntekt på 2,2 mill enn det som er budsjettet. Koordinerende enhet har utgifter på tomgangsleie til Verdal boligselskap AS på.

Helseplattformen (HP): System for Pasientadministrasjon og Elektronisk pasientjournal

Verdal kommune er invitert med i innføringsfase PD2 i Helseplattformen etter å ha løst ut opsjon på kjøp av andeler i mars 2021. Innføringsfase PD2 omfatter Helse Nord-Trøndelag og kommunene Verdal, Levanger, Indre Fosen, Holtålen, Åfjord, Røros og Ørland. PD2 har en planlagt produksjonsstart høsten 2022. Helseplattformens tjenester vil erstatte systemløsninger som anvendes i hjemmetjenesten, institusjonstjenesten, bo og dagtilbudstjenesten, på helsestasjonen og i fengselshelsetjenesten. Tjenesten dekker også systemløsninger opp mot fastlegene.

I perioden fram til sommeren pågikk et innføringsarbeid i regi av prosjektgruppen som innebar kartlegging og informasjonsinnhenting av systemer, tjenester, roller og utstyr samt etablering av prosjektplan. Kartlegging av integrasjoner og datamigrering pågår samtidig. Verdal kommune har kommet langt i bruk av støttesystemer innenfor digital velferd og det er noe Helseplattformen må ha mottaksløsninger for. Det samarbeides med Levanger kommune på alle områder i forarbeidet med å ta i bruk Helseplattformens løsninger. Prosjektet vil komme til å ha behov for styrking og det planlegges for tre stillinger med virkning siste kvartal dette år.

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)

§ 1. Formål

Gjennom krav om systematisk gjennomføring av tiltak, skal denne forskrift fremme et forbedringsarbeid i virksomhetene innen:

- arbeidsmiljø
- sikkerhet
- forebygging av helseskade eller miljøforstyrrelser fra produkter eller forbrukertjenester
- vern av det ytre miljø mot forurensning og en bedre behandling av avfall
- forebygging av uhell og ulykker forbundet med egen lovlig aktivitet
- forebygging av uønskede tilsiktede hendelser

slik at målene i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen oppnås.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for virksomhet som omfattes av

- lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr (lov 24. mai 1929 nr. 4)
- sivilbeskyttelsesloven § 23 (egenbeskyttelsestiltak ved virksomheter) (lov 25. juni 2010 nr. 45)
- produktkontrollloven (lov 11. juni 1976 nr. 79)
- arbeidsmiljøloven (lov 17. juni 2005 nr. 62)
- forurensningsloven, dersom virksomheten sysselsetter arbeidstaker (lov 13. mars 1981 nr. 6)
- genteknologiloven (lov 2. april 1993 nr. 38)
- strålevernloven (lov av 12. mai 2000 nr. 36).
- brann- og eksplosjonsvernloven (lov 14. juni 2002 nr. 20).

Denne forskrift kommer ikke til anvendelse på

- Svalbard
- virksomhet som nevnt i arbeidsmiljøloven § 1-3
- landanlegg i petroleumsvirksomheten som nevnt i forskrift 12. februar 2010 nr. 158 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg (rammeforskriften) § 6, med unntak av aktiviteter som faller inn under sivilbeskyttelsesloven § 23.

§ 3. Definisjoner

I denne forskrift betyr:

Internkontroll: Systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetenes aktiviteter planlegges, organiseres, utføres, sikres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen: De lover som er nevnt i § 2 første ledd samt forskrifter fastsatt i medhold av disse.

0   *Endret ved forskrift 9 juni 2017 nr. 719 (i kraft 1 juli 2017).*

§ 4. Plikt til internkontroll

Den som er ansvarlig for virksomheten skal sørge for at det innføres og utøves internkontroll i virksomheten og at dette gjøres i samarbeid med arbeidstakerne og deres representanter.

Arbeidstakerne skal medvirke ved innføring og utøvelse av internkontroll.

§ 5. Innholdet i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Krav til dokumentasjon

Internkontroll innebærer at virksomheten skal:

1. sørge for at de lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten er tilgjengelig, og ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet for virksomheten
2. sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, herunder informasjon om endringer
3. sørge for at arbeidstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes
4. fastsette mål for helse, miljø og sikkerhet må dokumenteres skriftlig
5. ha oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet er fordelt må dokumenteres skriftlig
6. kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene må dokumenteres skriftlig
7. iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen må dokumenteres skriftlig
8. foreta systematisk overvåkning og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt

§ 6. Samordning

Når flere virksomheter utøver arbeid på samme arbeidsplass, skal de, når det er nødvendig, skriftlig avtale hvem av dem som skal ha ansvaret for å samordne internkontrollen for deres felles aktiviteter eller områder. Kommer slik avtale ikke i stand, kan tilsynsmyndighetene bestemme hvem av dem som skal ha dette ansvaret. Dersom hensynet til helse, miljø eller sikkerhet tilsier en annen ansvars plassering, kan tilsynsmyndighetene omgjøre en inngått avtale.

Når en virksomhet som oppdragsgiver engasjerer oppdragstakere e.l. til å utføre oppgaver på virksomhetens eget område eller anlegg, skal oppdragstakers internkontroll såvidt mulig legges til grunn for de aktiviteter som omfattes av oppdraget. Dette gjelder både der oppdraget utføres av oppdragstaker personlig, ved egne ansatte eller andre. Oppdragsgiver skal informere om fellesregler o.l. og påse at mulige mangler blir korrigert eller nødvendige tilpasninger foretatt i sin egen eller oppdragstakers internkontroll.

§ 7. Tilsynsmyndighet

Tilsynsmyndighet etter helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen fører tilsyn med og gir veiledning om gjennomføring og etterlevelse av denne forskrift.

§ 8. Dispensasjon

Arbeids- og sosialdepartementet kan etter samråd med Klima- og miljødepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet gi dispensasjon fra denne forskrift når særlige forhold foreligger.

0   Endret ved forskrifter 17 des 1999 nr. 1352 (i kraft 1 jan 2000), 1 feb 2002 nr. 127, 19 des 2003 nr. 1599 (i kraft 1 jan 2004), 8 okt 2004 nr. 1395, 28 jan 2005 nr. 51 (i kraft 1 feb 2005), 2 des 2011 nr. 1148, 9 juni 2017 nr. 719 (i kraft 1 juli 2017).

§ 9. Klage

Enkeltvedtak truffet med hjemmel i denne forskrift kan påklages til det forvaltningsorgan som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket, jf. forvaltningsloven.

0   Endret ved forskrift 2 des 2011 nr. 1148.

§ 10.Reaksjonsmidler

Bestemmelsene om straff og andre reaksjonsmidler som fremgår av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen kommer til anvendelse ved overtredelse av forskriftens bestemmelser.

§ 11.Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 1997.

Fra samme dato oppheves kgl.res. av 22. mars 1991 nr. 159 om internkontroll.

Forvaltningsrevisjon - Bestilling av nytt prosjekt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

25.10.2021

Saknr

34/21

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 217, TI - &58

Arkivsaknr 21/287 - 1

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon - Arkiv
2. Kontrollutvalget ber revisor utarbeide utkast til prosjektplan til neste møte.

Vedlegg

Presentasjon av arkivtjenesten 31082020

Saksopplysninger

Revisjon Midt-Norge har meldt om ledige ressurser og har behov for å få inn nye bestillinger av forvaltningsrevisjonsprosjekter.

Status iht. plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024:

1. Omstilling, effektivisering, HMS, IA, etikk – Etikk leveres i 2021
2. Arkiv – ikke startet
3. Hjemmetjenesten – Startes i oktober 2021
4. Kvalitet i skolen – ikke startet

I uprioritert rekkefølge, alfabetisk:

- Barnevern – ikke startet
- Eiendomsforvaltning – ikke startet
- Finans – ikke startet
- Legevakt – Startet i 2021
- Levering i 2022 (inkluderer også eierskapskontroll)
- Økonomi – ikke startet

Kontrollutvalget er gitt fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Tas det utgangspunkt i prioriteringsrekkefølgen i planen er det arkiv som står for tur. I revisors risiko- og vesentlighetsvurdering pr 31.12.2019 som lå til grunn for planen skriver revisor bl.a. følgende når det gjelder arkiv:

S.9

2.4 Regelverksendringer

En lovendring kan innebære en risiko. Ny kommunelov er fullt ut gjeldende fra 2020 samt nye forskrifter eksempelvis internkontrollforskrift. Endringer i forvaltningslov og arkivlov, som er to sentrale lover for norske kommuner, forventes å komme i 2020.

S.18

Kommunens egen beskrivelse av arkiv tyder på at det er sterkt ønskelig med et nytt arkivsystem og i dette kan det ligge en risiko for at det er svakheter i dagens arkivsystem.

Arkivsystemet er også relatert til IKT-løsninger med styring av tilganger og regelverket rundt GDPR og eksempelvis håndtering av personopplysninger.

s. 19

Internkontroll og kvalitetssikring

Kommunen bruker kvalitetssystemet Compilo. Det framgår av protokoller fra arbeidsmiljøutvalget høsten 2019 at det har skjedd forbedringer av Compilo. Fra møtet

13.11.2019 går det fram at en ny versjon iverksettes 28.11.2019. Her framgår det at i den nye versjonen er avvikskoder redusert fra 400 til 100 og antall rutiner og dokumenter som ligger i dokumentarkivet er redusert til det halve.

s.20

Arkiv

Arkivfunksjonen er i stor endring, og utviklingen må sees i sammenheng med den pågående digitaliseringen. Digitaliseringen forandrer måtene kommunikasjon skjer på og hvordan informasjon oppstår, blir brukt, tolket og lagret. Det genereres data og informasjon i et volum og med en hyppighet som man ikke så for seg for få år siden. Dette utfordrer oss til å tenke nytt om hvordan vi kan identifisere og sikre de arkivfaglige verdiene i den nye digitale hverdagen. (Økonomiplan 2020-2023)

Kommunen har et etterslep av papirdokumentasjon som ikke er overført til langtidsbevaring, digital dokumentasjon som det ikke er gjort uttrekk fra og teknologiske utfordringer med et gammelt sak- og arkivsystem. (Økonomiplan 2020-2023)

I kontrollutvalgets møte den 31.08.2020, sak 29/20 fikk kontrollutvalget en gjennomgang av arkivtjenesten fra virksomhetsleder (se vedlegg).

I vedtatt plan er følgende eksempler på problemstillinger listet opp:

- I hvilken grad har kommunen ivaretatt sitt arkivansvar sett ifh til lov og forskriftsbestemmelser?
- I hvilken grad ivaretas informasjonssikkerheten og personvernet i arkivsammenheng?
- I hvilken grad er informasjon i gamle arkiver sikret for ettertiden (og den enkeltes rettsikkerhet)?
- Hvordan sikres arkivverdige dokumenter inn i et digitalt arkivsystem?

Disse eksemplene som er vist er ikke bindende, og kontrollutvalget står fritt til å velge andre vinklinger på prosjektet som kontrollutvalget finner hensiktsmessig. Det kan velges ett eller flere hovedproblemstillinger ev. med under problemstilling(er). Det er viktig at problemstillingene er så konkret og avgrenset som mulig slik at de kan besvares gjennom en forvaltningsrevisjon.

Ulike prosjekt kan ha ulikt omfang, men normalt beregnes det +/- 350 timer til et forvaltningsrevisjonsprosjekt.

Vurdering

Det er positivt at det er mulig å komme i gang med et nytt prosjekter allerede i år.

Iht planverkene er det forvaltningsrevisjon - arkiv som er prioritert høyest. En er ikke kjent med at det er forhold som tilsier at det er behov for å endre prioriteringsrekkefølgen iht. planen, men kontrollutvalget er delegert myndighet til å omprioritere om de mener det vil være riktig.

Når kontrollutvalget har valgt prosjekt vil revisor utarbeide utkast til prosjektplan til neste møte slik at kontrollutvalget kan gjøre endelig beslutning om vinkling.

Saken legges frem med forslag om å bestille forvaltningsrevisjonsprosjektet – arkiv, og be revisor utarbeide utkast til prosjektplan til neste møte.

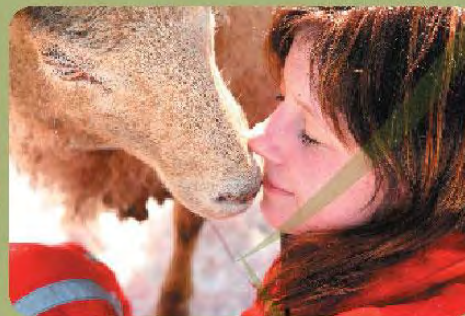
Kontrollutvalget oppfordres til å diskutere ønsket vinkling allerede nå for å snevre inn prosjektet i forkant av revisors utarbeidelse av prosjektplan.

Saken legges frem med forslag om at kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon – hjemmetjenesten, og be revisor utarbeide utkast til prosjektplan til neste møte.

Presentasjon av Arkivtjenesten

31.08.2020

www.verdal.kommune.no

- Arkiv er underlagt enheten Arkiv, Informasjon og Service. 9 fast ansatte, i tillegg har vi lærling og virksomhetsleder. 2,5 årsverk jobber daglig med arkivholdet i kommunen, + Virksomhetsleder = arkivleder, og er ikke i daglig produksjon. Begge ansatte, i tillegg til lærling kan utføre alle hverandres arbeidsoppgaver ved fravær.
- Rådmannen har det øverste ansvaret for arkivene, som har delegert all myndighet til virksomhetsleder. Rådmannen har personalansvaret for virksomhetsleder.
- Arkivansvar

<https://verdal.arkivplan.no/content/view/full/427639>

Oppgaver

- Systemeier ePhorte – kommunens sak-arkivsystem.
- Ansvar for all inngående post til kommunen (Papir, e-post, SvarInn. Altinn).
- Føre og opprette saker.
- Støtte og opplæring av saksbehandlere
- Månedlig restanseoppfølging (avslutning av saker – ajour)
- Utarbeidelse av rutiner og prosedyrer
- Oppdatere/revidere Arkivplan
- Innsynsforespørsler
- Sikre og ivareta digitale arkiv
- Sikre og ivareta gammelt papirarkiv

- Arkiv er kommunens postførende enhet. All post som kommer inn, blir åpnet av arkiv som skanner arkivverdig post og registrer i ePhorte. Føres samme dag, eller senest dagen etter. Det meste av posten kommer elektronisk inn i ePhorte – journalføres og registreres på riktig saksbehandler. Journalføring av saker – ajour 2 dager tilbake i tid. Forbilledlig!
- Egne rutiner skal ivareta direktepost som kommer til saksbehandlere.
- Flere enheter har et selvstendig arkivansvar – arkivskaperen. Arkivverdig post som kommer i Altinn må de selv sørge for å journalføre og arkivere. *Post til barnevern(Familia), helse(Profil), helsestasjon(HsPro), PPT(Visma flyt) og NAV kommune(Socio) kommer via SvarInn og direkte inn til disse fagsystemene. Lite papirpost*

Rammeverk

- Arkivloven (1999) med forskrifter. Arkivforskriften
- Forvaltningsloven
- Offentleglova
- Personopplysningsloven
- Sikkerhetsloven mfl.....

www.verdal.kommune.no

Arkiv - felles hukommelse

- Rettighetsdokumentasjon (bevis)
- Kilde til fortiden (slektsgranskning, forskning» tidsmaskin»)
- Saksbehandling (dokumentere egen praksis)

Arkivplan

- Verdal kommune har en oppdatert og godkjent arkivplan fra 2019. Arkivplanen ble i 2019 fremlagt for riksarkivaren, som tok en gjennomgang og bekreftet at den er velstrukturert og inneholder mye relevant informasjon, og at den tilfredsstiller de nødvendige kravene. Arkivplan er gjort kjent i alle enheter/ledere i Verdal kommune, i tillegg tilgjengeliggjort på kommunens intranett *Innsia*.

<https://innherred.sharepoint.com/sites/innsia-verdal/sitepages/arkivplan.aspx>

- Arkivplanen er et dynamisk verktøy, og som en del av årshjulet er det planlagt revidering av arkivplanen i høst.

Rutiner

- Det er utarbeidet rutiner og skrivereregler for arkivtjenesten og saksbehandlere. Disse er gjort kjent i flere sammenhenger og er også tilgjengeliggjort på Innsia (lenkes til arkivplan). Ansatte bevisstgjøres ved at når de har spørsmål omkring dette, henvises de hit:
- For saksbehandlere:
<https://verdal.arkivplan.no/content/view/full/425809>
- For arkiv:
<https://verdal.arkivplan.no/content/view/full/425811>
- Egne rutiner ble utarbeidet i forbindelse med Covid-19 – «Arkiv i Krisetid».

- Rutiner ePhorte

<https://innherred.sharepoint.com/sites/innsia-verdal/sitepages/brukertilgang---ephorte.aspx>

Skriveregler og registreringsregler gjelder alle – utarbeidet spesielt med tanke på gjenfinning og hva som kommer ut på **offentlig postjournal**.

www.verdal.kommune.no

Opplæring

- Arkiv har vært ute i samtlige enheter/avdelinger i Verdal kommune hvor tema har vært arkivhold. Vi fikk presentert kommunens arkivtjeneste, samtidig som vi fikk tatt en gjennomgang på papirarkiv, rutiner/prosedyrer, avlevering, ePhorte, krav til arkivlokaler m.m
- Vi har vurdert muligheten for systematikk i opplæringen. Vi har konkludert med at vi tilbyr fortløpende opplæring/oppfriskning av ePhorte, en til en eller mindre grupper (3 stk). I tillegg er vi endel av introduksjonsprogrammet for nytilsatte, hvor leder setter sin nyansatt i kontakt med arkiv for tilgang og «bestilling» av opplæring.
- Ansatte/saksbehandlere har selvstendig ansvar for å opprette nye saker i ePhorte – arkiv er behjelpelig.
- «Tilbud» til opplæring ligger ute på innsia:
<https://innherred.sharepoint.com/sites/innsia-verdal/sitepages/brukertilgang---ephorte.aspx>

- Utløper på dato?
- Gammeldagsmåte og forvalte dokumentasjon på?
- Lite brukervennlig?
- Felles sak-arkiv Trøndelag?
- EPhorte fungerer best med explorer – fases ut 1-2 år. Kan bruke Edge, men her oppleves arbeidsprosessene tyngre.
- Lite involvering av arkiv ved anskaffelser av nye fagsystemer – nye rutiner jmf. sikkerhetsutvalget

Tilgangsstyring

ePhorte styres via tilgangskoder og tilgangsgrupper. Alle brukere av ePhorte skal autoriseres kun for de tilgangskoder de trenger etter tjenstlig behov.

Rutine tilgangsstyring elevmapper:

<https://verdal.arkivplan.no/content/view/full/469807>

Rutiner for oppbevaring og sikring, arkiv, postrom og arkivmateriale:

<https://verdal.arkivplan.no/content/view/full/425814>

ePhorte oppleves ikke optimalt etter dagens krav – ikke sporing og «vide» tilganger, feks på elevmapper.

www.verdal.kommune.no

Sikkerhetsstrategi

Kommunens sikkerhetsstrategi ble godkjent i sikkerhetsutvalget i mai 2020, og er det overordnede styrende dokument for informasjonssikkerhet, og inkluderer Arkivtjenesten og arkivleders ansvar. Arkivleder er medlem i sikkerhetsutvalget.

www.verdal.kommune.no

Personvern

Verdal kommune har en overordnet GDPR prosedyre, som ivaretar sikkerhetsorganisasjon og behandlingsansvar.

Personvernombud har utarbeidet egne prosedyrer på innsyn, retting og sletting av personopplysninger. Alt ligger i kommunens kvalitetssystem Compilo og i arkivplan.

www.verdal.kommune.no

- I 2020 har vi forhøyet fokus på dokumentasjonsfangst her hos oss.
- Alle dokumenter som er av betydning for saken, skal arkiveres i ePhorte, på samme måte som e-poster, sms, teams osv. Hver enkelt er ansvarlig for at alle dokumenter av betydning for saken (som er et ledd av saksbehandlingen), blir arkivert i ePhorte. Absolutt ingen kommunale dokumenter skal ligge lagret på personlig områder i OneDrive, samhandlingsverktøy, eposter osv.
- Vi drøfter ofte med ledere og saksbehandlere hva som er arkivverdig og ikke arkivverdig materiale.

Rutiner er utarbeidet

SMS

<https://verdal.arkivplan.no/content/view/full/476167>

Teams og Sosiale medier

<https://verdal.arkivplan.no/content/view/full/476168>

- I forbindelse med ny arkivlov, ser det ut til at det vil kunne komme krav om en «Dokumentstrategi», et styringsdokument for dokumentasjonsforvaltningen.

www.verdal.kommune.no

Papirarkiv og deponering

- Vi har hatt høyt fokus på området og har siden oppstarten fått kartlagt alt av papirarkiv.
- Vi har utarbeidet egne prosedyrer for rensing og ordning av papirarkiv.

Det er krav om at eldre og avsluttede arkiver skal være ordnet, pakket, merket og listeført etter bestemte regler. Samme krav stilles også til arkivmateriale i kommunens egne bortsetningslokaler (Rådhuset).

Vi har kjørt 8 turer til Trondheim, og har deponert totalt 756 arkivbokser perioden 2018 tom d.d.

Totalt har Verdal kommune deponert 390,2 hyllemeter til IKA Trøndelag og for dette betaler vi 277 kroner pr. hyllemeter.

Gjennomførte digital avlevering av gamle ISK basen i juni 2019

Vi ønsker fortsatt å holde trykket oppe på avlevering av gamle papirarkiv.

Arbeidet medfører økte driftskostnader, da kostnadene er knyttet til antall leverte arkivbokser, og antall leide hyllemeter.

Arbeidet som utføres er møysommelig og tidkrevende og er ofte i tillegg til daglig drift, og blir derfor ofte nedprioritert.

Kritiske områder

- I forbindelse med bygging av nytt helsehus er det mange tunge og praktiske oppgaver knyttet til klargjøring av arkivmateriale til depot som må gjennomføres. Vi har anbefalt å starte denne prosessen så tidlig som mulig. Det kan være smart å starte opp planleggingen av dette arbeidet allerede nå, slik at både tid og ressurser kan settes av i god tid.
- Institusjonstjenesten har fortsatt «semi aktive» papirarkiver som skal «ivaretas» i forbindelse med sammenslåing til nytt helsehus. Hvordan oppbevares og tilgjengeliggjøres disse arkivene? (Hensiktsmessig arkivfunksjon)
- NAV har et stort kommunalt(sosialsaker) arkiv i kjelleren på kinogården, som må ivaretas i forbindelse med flytting av det lokale NAV kontoret.

Rådhuskjelleren er ikke tilstrekkelig ivaretatt. Dette ansees pr. idag ikke som et kritisk område, men det vil være en krevende og møysommelig jobb å skaffe seg en oversikt over hvor mye materiale som skal langtidsbevares og kortidsbevares, og hva som må være raskt tilgjengelig.

Gjøre plass til å kunne ta i mot arkivene ute i enhetene.

Jobben med å ivareta personalarkivet er påstartet.

Store mengder SAK arkiv (Spesielt Rådmannsarkivet) må ivaretas og klargjøres for deponering. Skifte arkivbokser, nye lister osv.....

Når man utfører dette arbeidet bør det brukes ansatte som kjenner til arkivmaterialet godt, slik at det ikke påløper merkostnader på grunn av dårlig kvalitet på jobben. Det kan også brukes profesjonelle aktører til å utføre arbeidet, dette vil ha en betydelig større kostnad enn om kommunen prioriterer å sette av ressurser til arbeidet.

Hva hvis saksbehandler
får bedre tid til å løse nye
viktige arbeidsoppgaver?

Hva hvis vi også sparer
penger, som kan brukes
til andre
formål?

Hva om saksbehandler
Ikke behøver å bruke tid
På arkiv lenger?

Hva om den riktige
informasjonen blir tatt
vare på helt av seg selv,
fordi saksbehandler har
automatiserte løsninger
for arkiv?

Hva om dokumentasjon
og data automatisk
kan gjenbrukes andre
virksomheter?

Einn vess?

Digitale arkiver

I dag skapes dokumentasjon i digitale system – dokumentasjon som kan være avgjørende for enkeltmenneskets rettigheter.

Det handler om demokrati, medvirkning, rettstrygghet og kulturarv. Ingen vil vel være den ansvarlige i en kommune som ikke kan dokumentere vedtakene sine, fordi de gikk tapt på en lokal server?

www.verdal.kommune.no

Dette skjer dessverre ikke med en ikke skybasert og gammel ePhorte, versjon 5.4.0

Dette viktige arbeidet må prioriteres inn i økonomi og budsjettarbeidet!

Hvordan jobber Verdal kommune for enkelt mennesket og fellesskapet - at informasjonen finnes om 10, 20, 50 år og at den er til å stole på?

www.verdal.kommune.no

Eierskapskontroll - Bestilling av nytt prosjekt

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

25.10.2021

Saknr

35/21

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 037, TI - &58

Arkivsaknr 21/307 - 1

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget bestiller eierskapskontroll - Tindved Kultuhage AS
2. Kontrollutvalget ber revisor utarbeide utkast til prosjektplan til neste møte.

Saksopplysninger

Revisjon Midt-Norge har meldt inn ledige ressurser og har behov for å få inn nye bestillinger av eierskapskontroller fra kontrollutvalget.

Status iht. plan for eierskapskontroll 2020-2024:

1. Tindved Kulturhage AS - ikke startet
2. Innherred Interkommunale legevakt IKS – Startet i 2021
(Levering 2022, inkluderer også forvaltningsrevisjon.
Kontrollen utføres i samarbeid med de andre eierne i selskapet)
3. Nord-Trøndelag Krisesenter IKS - ikke startet

Kontrollutvalget er gitt fullmakt til å gjøre endringer i planen om de mener det er riktig.

Tas det utgangspunkt i planen og prioriteringsrekefølgene er det Tindved Kulturhage AS som står for tur. (Tindved Kulturhage AS var gjenstand for selskapskontroll i 2012, se kommunestyrets sak 069/12 fra møtet den 25.06.2012.)

Eierandelen i Tindved Kulturhage AS er slik:

Verdal Kommune	45,3%
COOP Midt Norge	45,3%
SIVA	4,5%
Sparebank 1 Midt-Norge	3,7%
Gjensidige Forsikring	1,2%
SUM	100,00%

En eierskapskontroll er som regel en undersøkelse om utøvelsen av eierskapet i selskapet er i tråd med kommunens egne prinsipper, selskapslovgivningen og etablerte normer for god eierstyring. Det er normalt kommuneloven, aksjeloven og KS sine anbefalinger om god eierstyring som legges til grunn for undersøkelsen.

Normalt beregnes det +/- 100 timer til en eierskapskontroll.

Når kontrollutvalget har valgt prosjekt og foretatt bestilling, vil revisor utarbeide utkast til prosjektplan.

Vurdering

Det er positivt at det er mulig å komme i gang med et nytt prosjekter allerede i år.

Iht. planverkene er det eierskapskontroll Tindved Kulturhage AS som står for tur. Kontrollutvalget er delegert myndighet til å omprioritere, men en er ikke kjent med forhold som tilsier at det vil være riktig å omprioritere iht. vedtatt plan.

Saken legges frem med forslag om å bestille eierskapskontroll Tindved Kulturhage AS, og be revisor utarbeide utkast til prosjektplan til neste møte.

På bakgrunn av prosjektplanen kan kontrollutvalget foreta endelig beslutning og vinkling av prosjektet.

Orientering fra kommunedirektøren - Oppfølging offentlige anskaffelser

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

25.10.2021

Saknr

36/21

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 216, TI - &32

Arkivsaknr 20/100 - 10

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering
2. Kontrollutvalget forutsetter at administrasjonen fortsatt har fokus på innkjøpsprosesser, og tilstreber å følge regelverket og interne retningslinjer for offentlige anskaffelser.

Vedlegg

Innherrred Innkjøp - T-A 29.09.21

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har over flere år og igjennom flere saker hatt fokus på offentlige anskaffelser i kommunen. Senest i sak 38/20 *Offentlige anskaffelser - Orientering fra konstituert kommunedirektør* gjorde kontrollutvalget slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar redegjørelse til orientering.
2. Kontrollutvalget forutsetter at administrasjonen fortsatt har fokus på innkjøpsprosesser, og tilstreber å følge regelverket og interne retningslinjer for offentlige anskaffelser.
3. Kontrollutvalget vil følge opp saken med en ny orientering fra kommunedirektøren i løpet av 2021.

Konstituert kommunedirektør sin tilbakemelding i sak 38/20 i møtet 26/10-2020 viste at kommunen har hatt fokus på offentlige anskaffelser, og tatt tak i en del av problemstillingene/utfordringene, men at de fortsatt ikke var i mål med å få alt på plass.

Kommunedirektøren er derfor bedt om å gi en ny orientering om dette i møtet.

Vurdering

Kontrollutvalget har et ansvar for å føle opp kommunestyrets vedtak i forbindelse med gjennomførte forvaltningsrevisjoner. Etter lang tid med fokus på offentlige anskaffelser er det forventninger om at kommunedirektørens orientering er tilfredsstillende og at kontrollutvalget kan kvitere ut saken, og avslutte oppfølgingsansvaret overfor kommunestyret.

T-A: 29/9-2021

Fem kommuner kan spare 22 millioner på å kutte ut butikkesøk

OVERRASKET: Hilde Melhus i Innherred Innkjøp merker at politikerne sperrer øynene opp når de får høre hvor mye de kan spare ved å kutte ut butikkturer. Her fra orienteringen til formannskapet i Steinkjer. Foto: Øyvind Bones

[Øyvind Bones](#)

29.09.21 04:30

Åpne deleknapper for artikkelen

Kommuner kan spare flerfoldige millioner kroner ved å få ansatte til å kutte ut nesten 16.000 årlige butikkesøk.

For abonnenter

Innherred Innkjøp et interkommunalt samarbeid mellom Snåsa, Steinkjer, Inderøy, Verdal og Levanger kommune. Enheten som ledes av Hilde Melhus har ansvaret for å følge opp en innkjøpsstrategi som skal sikre effektive innkjøp, og inngå innkjøpsavtaler som skal bidra at kommunene får mer for pengene.

Mer netthandel (e-handel) gjennom fremforhandla avtaler er en hovedsatsing for de fem kommunene, men her har de mye å hente.

– Ikke overrasket

En gjennomgang av fjoråret viser at det ble gjennomført nesten 16.000 butikkesøk i 2020.

– Vi har sett på handelen av blant annet mat, byggevarer og diverse fra butikker som Nille, Julia og Europris. Det er mye som føres på kontoen

for diverse forbruksmateriell og kan gi noe usikre tall, men det blir mange butikkbesøk i arbeidstiden, sier Hilde Melhus.

Ved å se på ekstra fakturakostnader og brukt arbeidstid kommer Innherred Innkjøp fram til en mulig besparelse på 22. millioner kroner for de fem kommunene Steinkjer, Levanger, Verdal, Inderøy og Snåsa. Det overrasker ikke innkjøpssjefen.

– Nei, jeg er ikke overrasket. Vi har sett at det er mange småkjøp, spesielt mat, så med så mange ansatte og butikkbesøk så blir det et stort beløp, sier Melhus.

Dyrt med småkjøp

Innkjøpssjefen trekker fram et eksempel på kjøp av rømme, smør og bringebærsyltetøy, som er et ganske vanlig innkjøp når vaffel som skal nytes. Det koster i butikken 84,40 kroner, men sluttsummen ender på 316 kroner etter at fakturagebyr og tidsbruken til kommunalt ansatte er lagt til.

– For den enheten som kjøper varene koster det bare 84,40 kroner, men vi vet det brukes mye tid til innkjøp. Det er tid de kunne brukt på det de egentlig skal gjøre, sier Melhus.

Nå har hun startet en rundreise i de fem kommunene får å få politikerne til å våkne. Det i forkant av neste års budsjettkamp, samtidig som alle kommuner sliter med millionbeløp i underskudd. Formannskapene i Inderøy og Steinkjer har allerede fått den mulige innsparingen på 22 mill. kroner svart på hvitt.

– Blir overrasket

– Blir politikerne og kommuneansatte overrasket over tallene?

– Ja, de blir nok litt overrasket. Ansatte i kommunen, som selv stikker innom butikken, blir også litt overrasket over totalsummen. Mange bekker små gjør en stor å, sier Melhus.

– Hvordan kan kommunene spare 22 mill. kroner?

– Det handler om planlegging og gode rutiner for innkjøp. Hvis det er planlagt vaffel en dag, så må de sørge for å ha alt de trenger i forkant, forteller Melhus og legger til.

– Ikke alle enheter har et kjøleskap, eller plass i kjøleskapet, til å oppbevare mat noen dager.

Innkjøpslederen forteller videre at de jobber med opplæring i systemene for e-handel, samtidig som det skal vurderes å gjøre det litt mer komplisert å springe på butikken.

– Slik det er nå kan alle ansatte springe på butikken og bare oppgi en kode. Da er handelen allerede gjennomført og lederen må nesten bare godkjenne det. Kanskje vi må kreve godkjenning før kjøpet – da blir det mindre etterarbeid og vi unngår kanskje noen butikkture med impuls kjøp.

Kan bli bøtelagt

Den store gulroten for kommuner i økonomisk uføre er innsparingene, men Melhus er også klar på at det i verste fall kan føre til bøter. Hun trekker fram et eksempel fra nye Øygarden kommune rett utenfor Bergen. Her truer Kofa (Klagenemnda for offentlige anskaffelser) med et overtredelsesgebyr på 8,7 millioner etter gjentatte brudd på inngåtte avtaler om håndverkertjenester.

– Vi ønsker å heve lojaliteten til de avtalene vi har inngått med leverandører. Avtalene er bindende for begge parter, og leverandørene er «på» og følger med.

Orientering fra kommunedirektøren - Utenforskap

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

25.10.2021

Saknr

37/21

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/229 - 18

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

Vedlegg

Regner på kostnadene ved utenforskap

Saksopplysninger

I årsplanen 2021 for kontrollutvalget har kontrollutvalget ønsket en orientering fra kommunedirektøren om temaet utenforskap. Bakgrunnen for at dette ble satt opp i årsplanen var sak 36/20 referatsaker, referat nr. 4 *Regner på kostnadene ved utenforskap* (se vedlegg).

Det er et samfunnsproblem at stadig flere havner i utenforskap i samfunnet vårt.

Utenfor-regnskapet er en modell utviklet av KS, kommuner, fylkeskommuner og konsultentselskapet Rambøll. Modellen forsøker å regne ut hva det koster samfunnet at noen faller varig utenfor og samtidig sette tall på hvor mye det lønner seg å investere i forebygging. Verktøyet er gratis og kan brukes av hvem som helst.

Kommunedirektøren er bedt om å gi kontrollutvalget en orientering.

Vurdering

Utenfor-regnskapet er et verktøy for å vise hvor mye samfunnet potensielt kan spare på å forebygge fremfor å reparere, og på å investere i mennesker fremfor å se dem som en utgiftspost.

En kan trekke parallellen her til oppvekstreformen som vil gjøre det mer lønnsomt å lykkes med tidlig innsats og forebygging samtidig som reformen gjør det mer enn dobbelt så dyrt å plassere barn i fosterhjem eller institusjon.

Det er lagt opp til at kontrollutvalget kan ta kommunedirektørens informasjon til orientering.

Regner på kostnadene ved utenforskap

Kommunal Rapport 30.06.2020

Kan man regne ut hva det koster samfunnet at noen faller varig utenfor? Utenfor-regnskapet prøver det – og setter tall på hvor mye det lønner seg å investere i forebygging.

Utenfor-regnskapet er en modell utviklet av KS, kommuner, fylkeskommuner og konsultentselskapet Rambøll. Det er brukt to år på å utvikle metoden, og den ble lansert i fjor. Den viser koblinger og beregninger som ikke har vært gjort før, men som har vært etterspurt og gir tall på det som «alle» vet; at forebygging lønner seg.

Modellen er ikke et regnskap for å finne ut hvor mye utsatte grupper koster samfunnet, men et verktøy for å finne ut hvor man skal investere ekstra for å få barn og unge ut i skole og arbeid.

Bakgrunnen er dystre tall og fakta. Stadig flere havner i utenforskap. Nesten 20 prosent av befolkningen mellom 18 og 59 år er utenfor arbeid, og de går heller ikke på skole.

Tenkningen rundt regnskapet kommer fra forsikringsbransjen, og ideen er at det skal investeres før skade skjer. I Sverige og særlig i Danmark er slike modeller mye brukt. Det finnes flere varianter.

Stor interesse

Verktøyet er gratis og kan brukes av hvem som helst. Derfor er det også vanskelig å telle hvor mange som bruker det, men det er i hvert fall 20 kommuner som er i gang. I tillegg brukes modellen av organisasjoner som Røde Kors eller Redd Barna som faktagrunnlag til søknader.

Interessen fra kommunene er stor. I koronatiden har det vært fulle oppstartswebinarer, og flere går av stabelen til høsten.

– Jeg tror aldri jeg har holdt så mange foredrag om noe som dette, sier Une Tangen i KS' avdeling for forskning, innovasjon og digitalisering.

Utsatte barn og unge

Dataene som brukes i regnskapet, kommer fra SSB, Norsk pasientregister og andre offentlige kilder. Målgruppene kommunene har utpekt er utsatte barn og unge, og disse er prioritert:

- Barn i lavinntektsfamilier hvor barnet er norskfødt med innvandrerforeldre.
- Barn i lavinntektsfamilier hvor en eller begge foreldre mottar uføretrygd eller økonomisk sosialhjelp.
- Unge som står i fare for ikke å fullføre videregående skole på normert tid.
- Barn med hjelpetiltak i barnevernet.
- Barn som har foreldre med diagnose innen rus eller psykiatri.
- Barn diagnostisert med depresjon eller angst.
- Barn diagnostisert med atferdsvansker.

Utgangspunkt for dialog

I Utenfor-regnskapet kobles forbruk av offentlige velferdstjenester med offentlige kostnader og inntekter. Kostnader, inntekter og forbruk ses i et livsløp. Modellen beregner hvordan kostnadene og inntektene fordeler seg på ulike offentlige budsjetter, på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer.

– Denne modellen kan gjøre det enklere for kommunesektoren å investere ekstra i utsatte barn og unge. Hvis vi lykkes med tiltakene, er det bra for menneskene det gjelder og for samfunnet, sier Tangen.

Nå investerer allerede kommunene mye i forebygging, men hver sektor har sine tiltak, og koordinering er ofte et problem. Utenfor-regnskapet kan også brukes som en motivasjon til å samle ressursene mot de individene som trenger det.

– Det er ikke et verktøy som gir en fasit, men det kan være utgangspunkt for dialog og politikkutforming, sier Tangen.

Arbeid med forebygging er langsiktig arbeid. Investeringer gjort i barnehagen høstes kanskje flere tiår senere.

– Det er ett av problemene med forebygging, at gevinstene tas ikke ut der de investeres. Og stort sett er det kommunene som investerer, og staten som tar gevinsten, påpeker Tangen.

Nyttig verktøy i Søndre Land

Rådmann Arne Skogsbakken i Søndre Land har vært med å utvikle verktøyet, og er nå med i et nettverk. Han tenker at han etterhvert skal bruke det i budsjettprosessen.

– Det er et nyttig verktøy fordi det legitimerer de investeringene vi gjør som ikke gir avkastning på kort sikt, sier Skogsbakken.

Han mener regnskapet synliggjør det paradokset at kommunene bruker mye penger på forebygging, mens staten stikker av med gevinsten. God forebygging kan hindre alt fra uføretrygd til kriminalitet.

– *Hvorfor er det så viktig å synliggjøre det?*

– Det handler jo om ressursfordeling i offentlig sektor. Og så bør jo Nav være interessert i å bidra med forebygging i kommunesektoren, når de ser at de tjener på det, mener Skogsbakken.

Innspill til årsplan 2022

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

25.10.2021

Saknr

38/21

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/90 - 29

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget ber sekretær merke seg kontrollutvalgets innspill og legge disse til grunn ved utarbeidelsen av årsplan med møteplan for 2022.

Vedlegg

organisasjon Verdal pr oktober 2021

Utkast til politisk møteplan 2022

Saksopplysninger

Kontrollutvalget arbeids- og ansvarsområde er bredt, og utvalget skal årlig utarbeide en årsplan med møteplan for sin samlede virksomhet. Årsplanen skal ta utgangspunkt i lov og forskrift, vedtatte planer for kontrollarbeidet (plan for hhv. forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll), eget reglement og føringer fra kommunestyret.

Denne saken er derfor ment for å få innspill til saker ut over dette, og de faste sakene drøftes derfor ikke nærmere her bortsett fra årsoppgjørssaken.

Årsoppgjøret:

Kommunestyret behandler årsregnskap og årsberetning for kommunen under møte i mai.

Kommunens lovbestemte frist i forhold til regnskapsavleggelse er 22. februar, og årsberetning 31. mars.

Når regnskapet er revidert (frist iht. kommuneloven er 15. april) skal kontrollutvalget avgi uttalelse til kommunens årsregnskap. Uttalelsene skal ligge ved når formannskapet avgir sin innstilling til kommunestyret.

Ut fra kalenderen ser det derfor ut til at kontrollutvalget må ha sitt møte i slutten av april eller en av de første dagene i mai.

Orienteringer fra administrasjonen:

Dersom det er ønskelig av hensyn til behov for saksopplysninger, kan kontrollutvalget innkalle kommunedirektøren i forbindelse med behandling av saker i møtene.

Kommunedirektøren og økonomisjef skal som hovedregel være til stedet i kontrollutvalgets møte når regnskap og årsberetning for foregående år behandles.

Kontrollutvalget kan også be om orienteringer på ulike fagområder for å øke kunnskapen om disse, uten at det nødvendigvis er knyttet til en spesifikk kontrollsak.

Besøk ved kommunal virksomhet/enhet

Besøk ved kommunale virksomheter/enheter benyttes ofte av kontrollutvalget for å gjøre seg bedre kjent med kommunen. Dessverre har dette ikke vært mulig å gjennomføre de to siste årene pga. pandemien. Som erstatning har kontrollutvalget fått orienteringer fra ledere ved virksomheter i møte.

Kontrollutvalget må vurdere om de vil prioritere besøk når pandemien er over, og i så fall

hvor. I forhold til normale saksmengder er ofte møte i mai/juni og oktober egnede måneder til dette

Kommunens organisasjonskart er vist i vedlegg.

Kurs og konferanser

Kontrollutvalget må vurdere deltagelse på kurs og konferanser. Av foreløpige kjente tilbud innenfor kontrollarbeid i 2022 nevnes her:

- NKRF kontrollutvalgskonferanse 2.-3. februar på Gardermoen,
- FKT kontrollutvalgskonferanse 8.-9. juni i Kløfta
- Konsek-dagen i oktober/november

Kontrollutvalgets budsjettforslag er dimensjonert slik at flere medlemmer kan delta på kurs og konferanser innenfor kontrollarbeid både lokalt og nasjonalt. Det er også mulig å vurdere studietur.

Kontrollutvalget kan vurdere egen opplæring på spesifikke områder tilrettelagt for eget kontrollutvalg. (Eksempel kan være innenfor økonomi – regnskap, budsjett, offentlig anskaffelser, fagtema knyttet til bestilte forvaltningsrevisjoner el. annet.)

Møter

Det legges opp til 7 møter i 2022, 4 møter første halvår og tre møter andre halvår. For 2021 har kontrollutvalget hatt møter på samme dag som kommunestyremøter.

Kommunens utkast til møteplan for politiske møter 2022 er vedlagt.

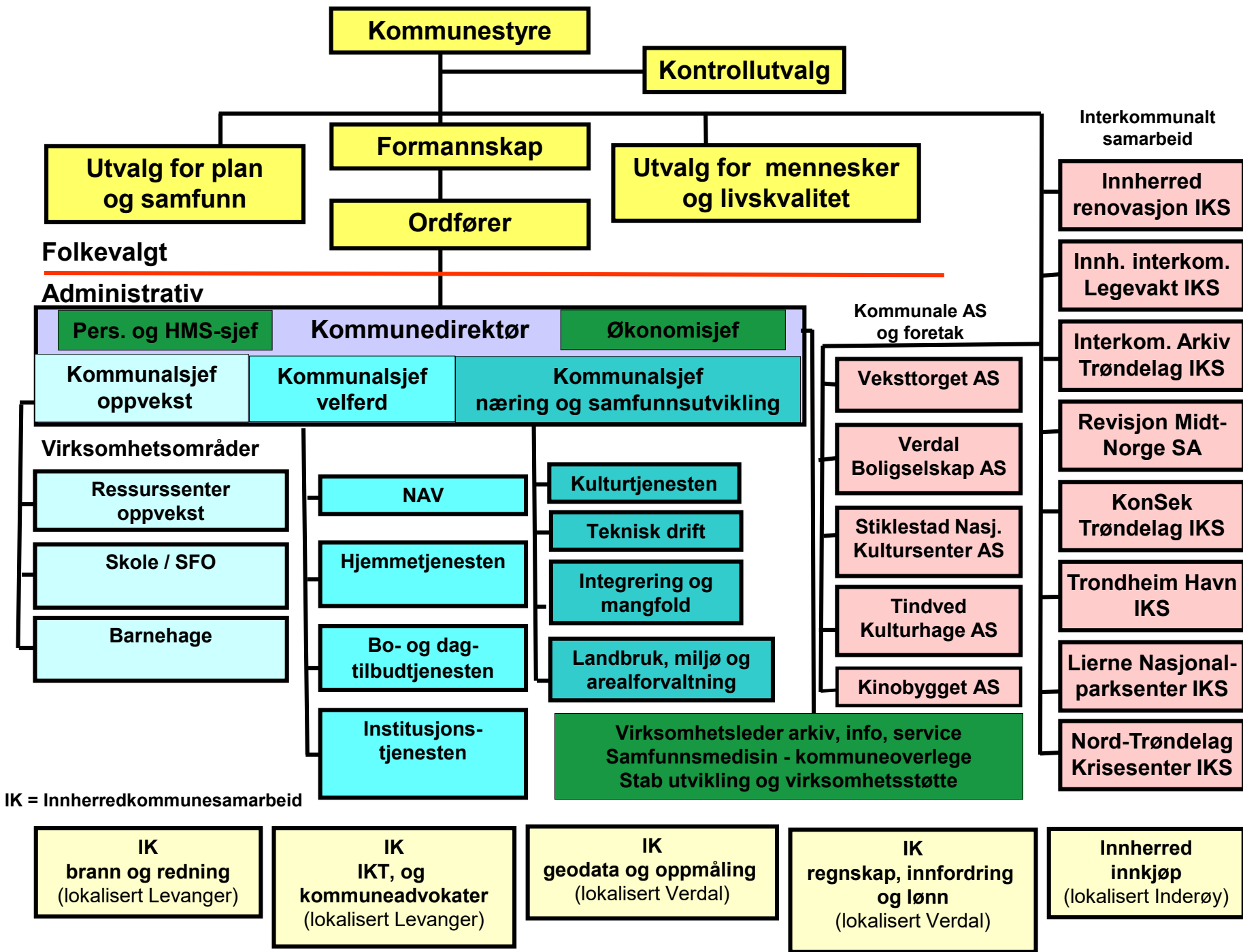
Vurdering

I tillegg til kontrollutvalgets aktivitet som er fastlagt i lov, forskrift, planer, eget reglement og ev. føringer fra kommunestyret, står kontrollutvalget fritt til å legge opp egen kontrollaktivitet.

Før endelig forslag til årsplan med møteplan fremmes, er det hensiktsmessig at kontrollutvalget gir innspill til planarbeidet om det er:

- a. spesielle tema kontrollutvalget vil prioritere å følge opp/ fokusere på i 2022 ut over det som ligger i tidligere vedtak
- b. tema kontrollutvalget ønsker at kommunedirektøren/administrasjonen skal orientere kontrollutvalget om
- c. ønske om besøk ved virksomhet(er), i så fall om kontrollutvalget også har tanker om hvilke(n) virksomhet(er), og tidspunkt på året
- d. kurs og konferanser som skal prioriteres, ev. om studietur skal vurderes
- e. behov for intern opplæring i kontrollutvalget, og i så fall på hvilke tema
- f. spesielle forhold som må tas hensyn til ifm. fastsetting av møtetidspunkt
- g. andre forhold

Endelig årsplan med møteplan for 2022 vil bli fremmet for kontrollutvalget i møtet 29. november.

VERDAL KOMMUNE – MØTEPLAN 2022

Måned	Kommunestyret	Formannskapet	Admutv	Utvalg for mennesker og livskvalitet	Utvalg for plan og samfunn
Januar	31.	20.	20.	19.	18.
Februar	25.	3. 17.	17.	16.	15.
Mars	28.	3. 17.	17.	16.	15.
April	25.	7. evt. 21. *	7. evt. 21.	6. evt. 20	5. evt. 19
Mai	30. Regnskap	5. 19.	19.	18.	16. evt. 18. **
Juni	20. el. 27 ***	2. 9. evt. 16.	9. evt. 16	8. evt. 15.	7. evt. 14.
August	29.	25.	25.	24.	23.
September	26.	15. 29.	29.	14.	13.
Oktober	31.	20.	20.	19.	18.
November	28.	10. pres budsj 17. Orient budsj 24. Innst budsj	24.	23.	22.
Desember	12. Budsjett	8.	8.	7.	6.
Antall møter	11	18	11	11	11
Ordinære møtedager	Mandag kl. 18.00	Torsdag kl. 09.00	Torsdag kl. 09.00	Onsdag kl. 09.00	Tirsdag kl. 09.00
Møterom	Kommunestyresal Rådhuset	K-sal Rådhuset	K-sal Rådhuset	K-sal Rådhuset	K-sal Rådhuset

Eventuelle temamøter vil tilpasses og tas i forbindelse med ordinære møter og kommunestyrets møter vil da starte f.eks. kl. 17.00.

Det tas forbehold om endring av dato, tidspunkt og møterom for møtene. En viser i den forbindelse til de særskilte møteinnkallingene. Enkelte møter kan bli avlyst, dersom behovet ikke er til stede.

* Påske kommer imellom her. Så alternativet er uke 14 eller uke 16. Blir det uke 16 vil innstillinger til kommunestyret kun bli å finne på protokollene til formannskapet og utvalgene (Samme gjelder for augustmøtet).

** 17. mai er på tirsdag så alternativet er enten å ha møte på mandag (16.) eller onsdag (18.). Blir det onsdag 18. vil utvalgene ha møte på samme dag, men det er uproblematisk.

*** Her er spørsmålet om kommunestyret kan være den 27.6 selv om skoleferien har startet. Skal delårsrapporten sendes ut ved ordinær innkalling må det være denne dagen. Aksepteres det at denne blir ettersendt så kan kommunestyret være den 20.6. Utvalg og formannskap endres etter hva som blir valgt.

Godkjenning av møteprotokoll 25.10.2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

25.10.2021

Saknr

39/21

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 21/281 - 1

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra dagens møte i kontrollutvalget, 25.10.2021, godkjennes.